

KRUŠNOHORSKÝ HAERZGEBIRGE WU

Ročník 4 / číslo 9

září 2015

30,- Kč / 1,50 €
nebo výhodné předplatné

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ

HORY – ZÁPAD

**Svatováclavské setkání
Ryžovna, 26. září 2015**

Z obsahu:

*Königsmühle 2015
Čtěte na str. 11*

*Letošní houbařská sezona
Čtěte na str. 13*

*Tip na výlet:
Z Prebuze přes Aschberg do Jelení
Čtěte na str. 22*

Září – měsíc návratů

Měsíc září je prvním měsícem podzimu a ve své podstatě i měsícem návratů. Lidé se navrací z dovolených, z letních pobytů na chalupách, děti a studenti z prázdnin do školních učeben, život do normálních zavedených kolejí a z tohoto cyklu nemůžeme vyjmout ani přírodu. Ta to konečkonců potvrzuje svým návratem k běžnému vývoji počasí, dlouho očekávanými srážkami, výrazným ochlazením a hlavně návratem hub do našich lesů. Konečně rostou a zástupy houbařů pročesávají krušnohorské lesy od rozednění do setmění a nikdo neodchází s prázdnou. Po bohaté úrodě borůvek a brusinek nastaly žně houbové.

Potud je vše v pořádku, ovšem všechno má své ale. Auta jsou zaparkovaná snad u každé odbočky do lesa, někteří sběrači se ani nezdržují parkováním, brázdí po lesních komunikacích a jsou i tací, co hlavně se čtyřkolkami a motorkami zajíždějí i přímo do lesních porostů mimo jakoukoliv cestu.

Návrat ztraceného rozcestníku ke státní silnici mezi Perninkem a Horní Blatnou

A k tomu všemu, kam se podíváš, neklamně pozůstatky lidské přítomnosti – odpady.

Jistě každý z vás při sledování televizních zpráv nemohl nevidět nepořádek se spoustou odpadků, který při svém putování Evropou po sobě zanechávají běženci, uprchlíci. Nikoho z nich ani nenapadne, že by měl po sobě uklidit. Dalo by se říci jiná kultura, nositelé nepo-

řádků, prostě sem nepatří. Dalo by se říci, ale až do okamžiku absolvování procházky v našich lesích po návštěvách nikoliv uprchlíků, běženců jiné kultury, ale nás, členů kultury středoevropské, odnože české. Čím se tedy momentálně od sebe lišíme? Možná asi tím, že my se svými návraty počítáme, oni se svými návraty nikoliv...

Vaše redakční rada

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Duchovní sloupek: 71,6 procenta od spojení k přátelství <i>Geistliches: 71,6 Prozent vom Zusammenleben zur Freundschaft</i>	3
Téma: Zpracování dřeva má v Krušných horách dlouhou tradici <i>Thema: Die Holzverarbeitung hat im Erzgebirge eine lange Tradition</i>	4
Aktuality: Program 2020 Lesů ČR přispívá k rozvoji Krušných hor <i>Aktualität: Das Programm 2020 des tschechischen Staates trägt zur Entwicklung des Erzgebirges bei</i>	6
Ze společnosti a kultury: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu <i>Kultur und Gesellschaft: Interessante Kultur- und Sportveranstaltungen in der Region</i>	8
Ze společnosti a kultury: Jáchymovská pouť <i>Kultur und Gesellschaft: Das Joachimsthaler Fest</i>	9
Ze společnosti a kultury: Landart setkání Králův mlýn 2015 <i>Kultur und Gesellschaft: Das Landarttreffen Königsmühle 2015</i>	10
Sport: Volejbalové turnaje na Hřebečné a v Horní Blatné <i>Sport: Die Volleyballturniere in Hřebečná und Horní Blatná</i>	12
Z naší přírody: Houbařská sezona 2015 – opatrná předpověď dobrého konce <i>Aus unserer Natur: Die Schwammesaison 2015 – eine vorsichtige Vorhersage eines guten Endes</i>	13
Rozhovor: S Erikou Brinkmannovou, rodačkou z Ryžovny <i>Gespräch: Mit Erika Brinkmann, einer gebürtigen Seifnerin</i>	14

Historie: Vysoká Štola – bývalá zemědělská a hornická obec <i>Geschichte: Vysoká Štola – ein ehemaliges Landwirtschafts- und Bergbaudorf</i>	16
Sport: West Cup – největší sportovní akce Nejdecka tohoto roku <i>Sport: West Cup – Die größte Sportveranstaltung dieses Jahres in Nejedek</i>	18
Sport: Seriál Rock Point – Horská výzva po roce v Krušných horách <i>Sport: Das Serial Rock Point– Bergaufforderung nach einem Jahr wieder im Erzgebirge</i>	19
Historie: Jáchymov v 19. století <i>Geschichte: Joachimsthal im 19. Jahrhundert</i>	20
Tip na výlet: Z Přebuze přes Špičák a Aschberg do Jelení <i>Ausflugstipp: Von Prebuz über Špičák und Aschberg nach Jelení</i>	22
Ze společnosti a kultury: Horká pouť v Horní Blatné <i>Kultur und Gesellschaft: Ein heißes Fest in Horní Blatná</i>	25
Recept měsíce: Ovočné knedlíky <i>Rezept des Monats: Obstknödel</i>	26
Boží Dar: Karlův krok je úspěšně v cíli <i>Boží Dar: Karlův krok erfolgreich im Ziel</i>	27
Zaručené počasí: Léto jako na Sicílii <i>Das Wetter: Ein Sommer wie auf Sizilien</i>	27
Vážně nevážně: Krušnohorské vinobraní 2015 <i>Ernsthaft unernsthaft: Das erzgebirgische Weinfest</i>	27

Ročník 4 / číslo 9
ZÁŘÍ 2015

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ LUFT, o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík

Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail: herzgebirgeluft@seznam.cz
www.krusnohorskyluft.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6ks

Inzerce cena podle velikosti a opakování tisku po dohodě s vydavatelem 602 415 187
E-mail: herzgebirgeluft@seznam.cz

Redakční rada

Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová, Michal Urban, Pavel Andrš, Karel Picura, Ulrich Möckel, Eva Skalníková, Václav Kupilík, Petr Mikšíček, Hanuš Hron

Foto na titulní stránce: Ulrich Möckel
Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com
Sportovní akce: Eva Nduwimana
evanduwimana@gmail.com

Distributoři

Abertamy - Lenka Löfflerová
Boží Dar - Jitka Peřina, Karel Picura
Horní Blatná - Eva Chlumská, Jiří Kupilík
Jáchymov - Jaroslav Oheč
Lesná - Dana Waldsteinová
Merklin - Hedvika Roznerová
Myslivci aj. - Ivana Pečimúthová
Nejedek - Alena Veselá, Pavel Andrš
Německo - Ulrich Möckel
Pernink - Kristina Košnerová
Potůčky - Lenka Strauchová
Pstruží - Anna Heranová
Srní - Ivan Medek

Prodej

Abertamy - Maso Zacharda, U Březiny, infocentrum
Boží Dar - Konzum Čáda, infocentrum
Horní Blatná - U Gity, infocentrum
Jáchymov - muzeum, infocentrum
K. Vary - Krajská knihovna - infocentrum
K. Vary - Z. Štréblová
Nejedek - trafika, hotel Anna, lékárna
Nejedek - Jamajka, trafika Pospíšil, infocentrum
Ostrov - Dům Kultury, Infocentrum
Pernink - U Patrika, květinářství
Pernink - benzinová pumpa, infocentrum
Sokolov: Klášterní kostel sv. Antonína
Tisová - Kukačka
Vysoká Pec - obchod - potraviny

Další distributoři jsou vítáni!

Náklad 850 kusů

Uzávěrka příspěvků do příštího vydání měsíčníku je 7. 10. 2015.

71,6 procenta od spolužití k přátelství

V letošním roce je vzpomínáno 70 let od konce 2. světové války. Pro nás zde, ať vpravo či vlevo od společných horských hřbetů, to má ještě jeden význam. Na samém začátku těch časů jsme byli postiženi nepřekonatelnou vzájemnou nenávistí. A během těch 70 let jsme dokázali zvolna odplavit nenávist a svorně vykouřit dýmku spolužití. Je to obrovské dílo, ale ještě není ukončeno. Objektivně máme všechny předpoklady přejít od spolužití k přátelství. Tak snad se nám to během příštích 70 let podaří. Pro začátek stačí vysílat ze strany jedné na tu druhou a zase naopak pozitivní signály, že si to „přátelství“ opravdu přejeme. Proto bychom neměli přehlédnout, že naši němečtí sousedé právě jeden takový signál vysílali.

Dne 28. února 2015 odhlasoval sněm Sudetoněmeckého krajan-ského sdružení změnu svojí ústavy. Nezahrnuje již požadavek na „znovunabytí domova“, tedy návrat, ani požadavek na odškodnění za ztracené majetky. Z naší strany se pochopitelně ozvou i hlasy, že tato proklamace se vzdává jen toho, co není uskutečnitelné. Ale mnohem více bychom měli ocenit právě to „vzdání se“ těch požadavků velkou většinou 71,6 procenta účastníků sněmu. To není žádné malé gesto a zaslouží si být opětováno. Pokud se to vlivem naší vlažnosti nestane, postarají se o to naše další generace z obou stran. Ale bude to o něco později. A to je škoda, přátelé, protože jde také o čas!

Méně optimistický dodatek: je známo, že dobré věci se rodí v bo-

Nejdečtí na letošních Sudetoněmeckých dnech v Augsburgu (foto Josef Grimm)

lestech. Tak se stalo, že Witikobund podal 19. března 2015 stížnost Zemskému soudu v Mnichově proti platnosti tohoto usnesení. Stížnost má být projednána v prosinci 2015.

Witikobund je nejmenším kolektivním členem Sudotoněmec-

kého krajan-ského sdružení. Byl založen 1948 čelnými funkcionáři NSDAP z řad sudetských Němců a po celou dobu zastává krajně pravicová až extremistická stanoviska.

Hanuš Hron

Bohoslužba pod širým nebem

Společenství věřících tří různých národností

Novoapoštolská církev Nejdek, jedna z mnoha církví ve městě, pozvala 16. srpna nejen své věřící, ale i všechny ostatní zájemce na bohoslužbu pod širým nebem. Ta se uskutečnila na prostranství u výletní restaurace Krásná vyhlídka nad městem Nejdek a zúčastnilo se jí přibližně 80 věřících z Česka, Rakouska a Saská.

První bohoslužba Novoapoštolské církve se v Nejdku uskutečnila

v roce 1932. Existují záznamy, že členové této církve pocházeli hlavně z okolí Rolavy, Jelení a Přebuz, kde bylo velmi silné novoapoštolské společenství. Tito věřící se pak v Nejdku usadili hlavně kvůli mnoha pracovním příležitostem. S odsunem německého obyvatelstva po 2. světové válce se však počet členů této církve výrazně snížil, poté bylo toto křesťanské společenství zakázáno a svou činnost

smělo obnovit až po roce 1956. Po vlně vystěhovalectví v 60. letech minulého století se počet členů Novoapoštolské církve na Nejdecku opět snížil, takže ze sta členů jich v Nejdku zůstalo pouhých šestnáct.

Zdá se, že od té doby se počet členů na Nejdecku nijak nezvýšil, jelikož nejvíce návštěvníků včetně pěveckého sboru a varhaníka přišlo z blízkého Saská. Účast saských věřících však nebyla žádná náhoda, jelikož kněz Bernd Stötzl z Annabergu je od roku 2011, kdy jeho předchůdce Horst Zettl odešel do důchodu, odpovědný také za společenství Novoapoštolské církve v Nejdku.

Bohoslužbu celebroval hlavně starší obce Michael Wall z Lince a kněz Bernd Stötzl, přičemž jejich slova překládal do češtiny Horst Zettl. O hudební doprovod se postaral soubor z novoapoštolské obce Chemnitz, který zpíval v češtině.

Bohoslužba pod širým ne-

Starší obce Michael Wall (vlevo) při kázání s Horstem Zettlem

bem Novoapoštolské církve se v Nejdku uskutečnila již po šesté. V této tradici chce toto společenství v rámci dlouholeté snahy o dobré ekumenické vztahy s jinými křesťanskými církvemi pokračovat i v dalších letech.

Ulrich Möckel

překlad: Lenka Löfflerová

Zpracování dřeva má v Krušných horách dlouhou tradici

Po útlumu důlní činnosti zejména po třicetileté válce se v Krušných horách objevila různá nová pracovní odvětví. Poněvadž zemědělství kvůli drsnému klimatu a neúrodné půdě nemohlo početnému obyvatelstvu zajistit dostatek obživy, stalo se Krušnohoří průmyslovým centrem. Díky dostatku vhodné suroviny a vody se ve struktuře zdejšího průmyslu vždy významně uplatňovalo zpracování dřeva.

Krušnohorští dřevorubci

Odkůrování stromů v roce 1921

Jednotlivá průmyslová odvětví vznikala většinou tam, kde pro to byly příznivé přírodní podmínky. Značně rozšířen byl domácí průmysl (krajkářství, výroba perleťových knoflíků atd.), další část obyvatel však našla uplatnění v menších či větších provozech, které využívaly vodní pohonnou sílu. V povodí řek a říček tak vznikaly hamry, mlýny a pily. Vynález

parního stroje umožnil rozšíření i jiných podniků též mimo území vodních zdrojů. Blízkost bohatých uhelných ložisek na Sokolovsku umožnila zvláště po výstavbě železničních tratí dopravu uhlí v dostatečném množství. Později se k tomu jako pohonná síla přidala elektrina. Tak se dostala levná pohonná síla i do menších podniků, především dřevařského průmyslu.

Krušnohorskému průmyslu výrazným způsobem pomáhala železnice, která umožňovala odbyt výrobků na větší vzdálenosti.

Pily vznikaly v Krušnohoří na vodních tocích v Nejdku, Suché, Potůčkách a mnoha dalších místech. Početně nejvíce jich ovšem bylo na Jáchymovsku a Kraslicku.

Brusírna dřeva, jež připravovala polotovary ze dřeva pro další prů-

myslové využití, se nacházela mj. u Smolných Pecí nedaleko železniční zastávky Nová Role zastávka a velkou část produkce expedovala do nejdecké papírny. Další pily se nacházely například v Pstruži.

Výroba papíru a lepenky byla zastoupena na Nejdecku, Hornoblatensku a Jáchymovsku. Papírna v Potůčkách mj. produkovala bílou elastickou lepenku, jež se

Papírna v Potůčkách v polovině 20. let minulého století

Pila v Modesgrundu pod Abertamy kolem roku 1930

Počet provozů a činných osob v odvětvích dřevařského a papírenského průmyslu v roce 1930

Soudní okres	Výroba papíru		Zpracování papíru		Pily		Výroba nábytku	
	Provozy	Činné osoby	Provozy	Činné osoby	Provozy	Činné osoby	Provozy	Činné osoby
Horní Blatná	3	137	3	9	4	9	27	61
Jáchymov	2	224	5	69	9	17	35	89
Kraslice	-	-	9	134	9	70	66	192
Nejdek	4	291	2	6	7	46	49	133
Vejprty	-	-	14	296	4	30	31	109

Nakládka a odvoz dřeva na pilu

Areál bývalé pily v Potůčkách

používala v tehdejších závodech Cremona k výrobě pouzder na hudební nástroje, ale později po 2. světové válce, kdy byla součástí

Západočeských papíren Plzeň, se produkovaly také malířské, čalounické a speciální knihařské lepenky, sedáky a opěradla židlí pro

firmu IKEA. V dalších papírnách v regionu se vyráběl linkovaný, tiskařský i kreslicí papír. Nejdecká papírna byla svého času vyhlášena produkcí papíru pro národní měny.

Také produkce nábytku byla v minulosti dost rozšířená. Jen v Nejdku existovalo na sklonku 20. let minulého století celkem 10 provozů, kde se vyráběl (nejznámější byly firmy Bräutigam, Lindauer a Reitzner). Vedle nich byly ve městě zaznamenány dva obchody, v nichž se nábytek prodával.

Méně známá je skutečnost, že se v Krušných horách uchytilo i sirkařství. V Kovářské se zápalky vyráběly od roku 1859 v továrně Josefa Elstera, v níž krátce před 1. světovou válkou pracovalo 150 zaměstnanců.

Dřevo je i dnes základní surovinou v průmyslu a jeho zpracování se děje v podstatě dvěma způsoby

– chemicky a mechanicky. Prvotní chemické zpracování dřeva probíhalo kdysi v milířích a získávalo se jím dřevěné uhlí. Při novodobém chemickém zpracování se kromě dřevěného uhlí získává i řada dalších látek, jako jsou dřevný lih, aceton či kyselina octová.

Také mechanické zpracování dřeva se postupně zdokonalovalo až do dnešní doby. Poražené kmeny lesních stromů se na pilách rozřezávají na trámy, desky (fošny) a prkna. Lepší druhy dřeva (například dub, jasan) přicházejí do dýháren, aby byla zpracována na tenká prkénka (švartny) a dýhy. Dřevo je pak možné využít ve stavebnictví či jako palivo a užitkové dřevo.

Pavel Andrš

foto: archiv autora a Michala Urbana, Jiří Kupilík

zdroj: www.ped.muni.cz, www.biom.cz

Pila a dřevovýroba v Krásném Lese

Pilařství v České republice

Na území dnešní České republiky probíhal vývoj pilařství rozdílně. Pilařská výroba patřila k rozvinutým oborům již před vznikem Československa. Dobrá surovina – základna, odbyt výrobků a solidní zázemí tuzemské technologie vytvářely potřebné předpoklady pro existenci pilařských firem. Předválečné Československo bylo též významným vývozcem řeziva a dřevařských výrobků. Přestože zde existovala tuzemská základna výrobců dřevařských strojů a nástrojů, byly dováženy i progresivní

technologie ze zahraničí, zvláště pak ze Skandinávie.

Tento historicky vzniklý stav a nadějný vývoj byl narušen nejprve 2. světovou válkou a následně nástupem řízeného plánovitého hospodářství. Po znárodnění byla většina pil zrušena jako přebytečné kapacity nebo převedena na jinou výrobu.

Na počátku 50. let 20. století u nás fungovalo již jen přibližně 400 až 500 pil (v Rakousku jich v té době bylo evidováno 5 100 a v Německu ještě daleko víc).

K roku 1986 je u nás uváděno

168 pil. Nešlo ovšem o všechny tehdy existující pily, ale pouze o ty, které byly zařazené do centrálně řízeného průmyslu. Existovaly také pily v rámci JZD, státních lešů apod. Přes 90 procent disponibilní dřevní hmoty však bylo zpracováváno na těchto 168 pilách.

Na počátku 90. let prošel dřevařský průmysl zásadními změnami. Státní podniky se rozkládaly na menší celky, ty se osamostatňovaly a nastalo období restitucí a privatizace. Nové provozy se mnohdy stávaly pružnějšími a dobře se orientovaly v měnících se ekonomických

podmínkách, což vyhovovalo tuzemskému obchodu s řezivem. Zahraniční obchod, orientovaný převážně na stabilní západoevropský trh, oslaboval a jeho struktura se rozpadla. Samostatného obchodování byli stále schopni velcí výrobci, vedle nich tu ale vznikaly i nové zprostředkovatelské firmy.

Pilařství se tak začalo opět stávat atraktivním oborem podnikání. Svůj provoz znovu obnovily některé pily uzavřené v předchozích letech a objevily se desítky nových, většinou drobných zpracovatelů kulatiny.

Oslavy 120. výročí rozhledny na Plešivci

Když na rozhlednu na Plešivci vystoupali první návštěvníci, psal se rok 1895. V témže roce byla v Mladé Boleslavi založena také automobilka Laurin & Klement, jež se později stala součástí Škodových závodů. Většina tehdejších návštěvníků se ovšem na Plešivec vyškrábala pěšky nebo možná na bicyklu, ale zcela jistě ne motorovým dopravním prostředkem. Letošní oslavy kulatin plešivecké rozhledny se však nesly v dobovém duchu, a tak si hosté mohli prohlédnout a vyzkoušet i dopravní prostředky, jimiž se lidé na Plešivec dostávali v průběhu minulého století.

Všichni zájemci se mohli nechat na Plešivec dopravit autobusem Škoda RTO 70 LUX, který odstartoval v Merklíně. Svezení tímto autobusem bylo pro všechny velkým zážitkem možná také proto, že si mnoho místních pamětníků zavzpomínalo na doby, kdy je vozil na výlety. Stejný typ autobusu byl totiž v majetku místních Rukavičkářských závodů.

Slavnostního zahájení se ujal abertamský starosta Zdeněk Lakatoš, který také přivítal členy Podkrušnohorského spolku velocipelistů z Ostrova a všem dobře

známého krušnohorského umělce Františka Severu z Rudného.

Na místě bylo možné zakoupit také díla místních řemeslníků, paličkářek a řezbářů. Občerstvení zajistil personál hotelu na Plešivci. Pro děti byl připraven program na Stezce krušnohorských pověstí, o který se postarala rodina Minaříkových z Rybné a Eva Hejtmánková. Plno bylo také v lezeckém centru a na houpačce.

V pozdních odpoledních hodinách pak autobus odvezl pobavené a posílněné návštěvníky zpět do údolí.

Lenka Löfflerová

Hosty přivezl autobus Škoda RTO 70 LUX

Starosta Zdeněk Lakatoš zahajuje oslavy

Výbava ostrovských velocipelistů

Ve dnech 19. a 20. září se uskuteční oblastní závody v orientačním běhu, jež pořádá Sportovní klub orientačního běhu Ostrov

(SKOB Ostrov). Centrem závodu bude biatlonový areál Eduard – dějiště červnového mistrovství České republiky v orientačním běhu na krátké trati.

V sobotu 19. září se uskuteční závod na krátké trati se startem v 13 hodin a v neděli 20. září závod na klasické trati se star-

tem v 10 hodin. Jsou vypsány tratě nejen pro registrované závodníky, ale i pro veřejnost (příchází). V plánu jsou také tratě pro rodiče s dětmi, takže přijít může každý, kdo si chce orientační běh vyzkoušet. Registrace do každého závodu proběhne vždy dvě hodiny před startem

v centru závodu. Veškeré další informace jsou zveřejněny na webových stránkách oddílu skobostrov.webnode.cz. Závod je realizován za podpory města Ostrov a Karlovarského kraje. Těšíme se na vás.

Jana Urbánková,
SKOB Ostrov

Pozvánka do areálu Eduard na závody v orientačním běhu

Program 2020 Lesů ČR přispívá k rozvoji Krušných hor

Již od roku 1999 realizuje státní podnik Lesy České republiky (LČR) program zaměřený na podporu a rozvoj veřejně prospěšných funkcí lesa – do roku 2010 tzv. „Program 2000“, v současnosti pod názvem „Program 2020“.

V západní části Krušných hor zajišťuje implementaci Programu 2020 krajské ředitelství LČR v Karlových Varech v úzké spolupráci s lesními správami Horní Blatná a Kraslice. Za 16 let existence programu byla v Krušných horách vybudována celá řada altánů a horských lavic. O místních zajímavostech se návštěvníci dozvídají z nových informačních tabulí a v rámci naučných stezek LČR se cyklisté i lyžaři mohou těšit z rozšířených cest i jejich opraveného povrchu.

Doposud nejrozsáhlejším projektem LČR v Krušných horách – západ byla v letech 2010–2011 obnova lesoparku v Perninku za více než 6 milionů Kč, jehož financování bylo částečně zajištěno z evropských fondů. Program neopomíná ani péči o díla realizovaná v minulosti. Letos se nátěrů a oprav dočkaly právě dřevostavby v perninském lesoparku, altán u Horního hradu a také přístřešky a horské lavice na Kraslicku.

Krušnohorské lesní správy realizují prozatím projekty vycházející především z jejich vlastních návrhů, nicméně náměty na nové

projekty může LČR zaslat každý, kdo se aktivně podílí na organizaci aktivit v lese provozovaných. Vstřícnost Krajského ředitelství LČR Karlovy Vary i obou lesních správ si pochvalují zástupci lyžařů-běžců, jimž se díky Programu 2020 podařilo během posledních let vyřešit několik problematických úseků na frekventovaných lyžařských trasách včetně páteří Krušnohorské lyžařské magistrály.

Výčet akcí, uskutečněných v rámci Programu 2020 v letošním roce, je poměrně dlouhý a pouze na Lesní správě Horní Blatná se jejich rozpočet pohybuje okolo 2,5 milionu Kč. Například mezi obcí Potůčky a vodní nádrží Myslivny se především cyklisté mohou těšit z opraveného povrchu Mílovske cesty i z nového altánu u hraničního přechodu Mílov a v rámci běžné údržby LČR, mimo rozpočet Programu 2020, dostane ještě letos zcela nový asfaltový povrch cyklotrasa 2002 v úseku mezi papírnou v Potůčkách a mílovskou křižovatkou.

Odvedení povrchových vod z Krušnohorské lyžařské magistrály poblíž Perninku

Finančně i technicky nejnáročnější projekt představuje obnova kapličky u Hroznětína. Další sakrální památkou, která se na podzim dočká investice ze strany LČR, je nejdecká křížová cesta, v jejíž spodní části proběhne rekonstrukce chátrajících lávek. Před zimou by na Kraslicku mělo být hotové rozšíření průseku propojujícího lyžařskou magistrálu s německou Kammlöpe nedaleko Předního Ostružníku, díky němuž bude možné tuto trasu v zimě strojově udržovat. Údržba prováděná rolbou či skútem bude nově možná také díky právě dokončovaným pracím na průseku podél silnice Rudné – Přebuz, čímž bude zajištěno propojení nejdecké lyžař-

ské oblasti s oblíbenými trasami u Chaloupek a Jelení.

Plošně nejrozsáhlejší akcí letošního podzimu bude instalace více než stovky tabulek na již vytipovaných lokalitách – tzv. traumatologických bodech. Tabulky, známé návštěvníkům Krkonoše či Šumavy, obsahují unikátní kód a jejich smyslem je usnadnění lokalizace v případě potřeby záchrany turistů.

Seznam projektů plánovaných pro rok 2016 je již téměř kompletní, LČR jsou však i do budoucna otevřené zajímavým námětům z řad veřejnosti. Veškeré informace naleznete na www.lesy.cz v sekci „Volný čas v lese“.

Eva Nduwimana

Horská lavice s novým altánem u hraničního přechodu Mílov pro pěší, cyklisty a lyžaře

Nový povrch lesní cesty u Červené jámy mezi Hřebečnou a Bludnou, která je hojně využívaná cyklisty, pěšími i lyžaři

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Kulturní akce

- 12. 9. - Dny evropského dědictví (Klášteří areál, Ostrov; 9:30–18:30)
- 15. 9. - Taneční a zábavní odpoledne
(hotel Modrá hvězda, Horní Blatná; 14:00–18:00)
- 19. 9. - Zájezd SPCCH: letiště Karlovy Vary, Andělská hora,
Valeč, Kyselka (odjezdy: Potůčky 7:30, Horní Blatná 7:45,
Pernink 8:00 a Abertamy 8:15;
cena zájezdu dospělí 150 Kč, děti 50 Kč)
- 26. 9. - Svatováclavské setkání (Ryžovna)
- 26. 9. - Svatováclavská benefice:
slavnostní zahájení školního roku s kulturním programem
(Waldorfská základní škola Wlaštovka,
Karlovy Vary; 11:00–20:00)
- 26. 9. - Prohlídka s princeznou Františkou
(Klášteří areál, Ostrov; 15:00)
- 27. 9. - Michaelská pouť (Ostrov; 9:00)
- 10. 10. - Tradiční hornoblatenské vinobraní
(hotel Modrá hvězda, Horní Blatná; 18:00)

Koncerty, divadla

- 10. 9. - KSO: Novosvětská mezi sloupy
(Mlýnská kolonáda, Karlovy Vary; 16:30)
- 11. 9. - KSO: Zahajovací koncert 181. sezony KSO a 57. ročníku
festivalu Dvořákův karlovarský podzim
(Grandhotel Ambassador, Národní dům, Karlovy Vary; 19:30)
- 16. 9. - Hašlerky, prosím... – hudební pořad o Karlu Hašlerovi
(Točna, Ostrov; 18:00)
- 17. 9. - Kouzelný Westend – noční prohlídka Karlových Varů
(park Anny Politkovské, Karlovy Vary; 20:00)
- 18. 9. - KSO: Koncert v rámci 57. ročníku festivalu
Dvořákův karlovarský podzim
(Grandhotel Ambassador, Národní dům, Karlovy Vary; 19:30)
- 20. 9. - Antonín nás baví (Crux Boulder Café Lounge; 15:00)
- 23. 9. - Mandarínková izba (DK Ostrov; 19:30)
- 23. 9. - Hudba barokních mistrů Itálie, Francie a Německa
(Interaktivní galerie Becherova vila, Karlovy Vary; 19:30)
- 25. 9. - KSO: Závěrečný koncert 57. ročníku festivalu
Dvořákův karlovarský podzim
(Grandhotel Ambassador, Národní dům, Karlovy Vary; 19:30)

Výstavy, přednášky

- 17. 9. – 8. 11. - Pavel Besta: Dotýkání
(Galerie umění, Karlovy Vary; vernisáž 17:00)
- 17. 9. - Jan Nedvěd: 1. světová válka (Muzeum Nejdek; 17:00)
- 19. 9. - Mgr. Josef Halla: Demolice kláštera Mariánská
(Muzeum Královská mincovna Jáchymov; 17:00)
- 25. 9. – 1. 11. - IQ Park: Interaktivní výstava pro zvědavé
(Stará radnice, Ostrov)
- do 27. 9. - Ivana Hejduková – Instalace
(Letohrádek Ostrov; vernisáž 17:00)
- do 27. 9. - Hele kniha! (Letohrádek Ostrov)
- do 27. 9. - 1. světová válka (Muzeum Nejdek)
- do 28. 9. - Rozmanitá strohost II. (Letohrádek Ostrov)
- do 30. 9. - Vejprty známé i neznámé (Galerie Ja-Ro, Vejprty)
- do 31. 9. - Zpátky do pohádky (Klášteří kostel, Ostrov)
- do 4. 10. - Jaroslav Vančát: Metastruktury
(Interaktivní galerie Becherova vila, Karlovy Vary)
- do 30. 11. - Darina Dobrovodská-Berková: Harmonie zralosti
(Galerie Drahomíra, Karlovy Vary)

Kina

- 12. 9. - Asterix: Sídliště bohů (kino Pernink; 18:00)
- 19. 9. - Domácí péče (kino Pernink; 18:00)
- 26. 9. - Schmitke (kino Pernink; 18:00)

Sport

- 12. 9. - Abertamský kros
(Srub, Abertamy; prezentace 9:00–10:30, start 11:00)
- 13. 9. - 26. Herbstkammmlauf & 20. Vogtland-Cup
(Waldhotel Vogtland, Mühlleithen; 14:00)
- 19. 9. - Běh lyžařů (Hájenska, Karlovy Vary; start 10:30)
- 19. 9. - Boží běh a MS v běhu s kočárkem
(areál Novako, Boží Dar; 11:00)
- 19. 9. - Drei-Talsperren-Marathon (Eibenstock; 9:30)
- 19.–20. 9. - Oblastní žebříček v orientačním běhu
(areál Eduard; start sobota 13:00, neděle 9:00)
- 26. 9. - Krušnej seběh
(prezentace Nové Hamry – do 10:15, start Horní Blatná – 11:00)
- 2.–4. 10. - Až na nejvyšší horu světa aneb
krušnohorská osmitisícovka (start 2. 10., Hřebečná; 17:00)
- 3. 10. - Fichtelberglauf (Neudorf; start 11:00)
- 4. 10. - Běh okolo Panoramy (fotbalový stadion, Jáchymov; 11:00)
- 10. 10. - Nejdecký kros (Krásná vyhlídka)
- 28. 10. - Běh na Blaták (fotbalové hřiště, Horní Blatná; start 11:00)

Lidské hemžení u Šlikovky

V sobotu 15. srpna se v Jáchymově konala již tradiční Jáchymovská pouť. Letošní ročník prolomil obvyklé propršené počasí předchozích poutí, celý den nás totiž hřálo sluníčko. Pout' byla poprvé netradičně u Šlikovy věže, a i přesto, že je „Šlikovka“ dál od města a v kopci, mile nás potěšilo, kolik lidíček dorazilo.

A co všechno jsme na pouti zažili? Na začátku nás přivítali heligonkáři (duo Švejky). Pro děti byly připraveny lanové atrakce, dobrodružná dračí stezka, skákačí hrad. Nezapomněli jsme ani na dospěláky, kteří si mohli vyzkoušet bungee running – běh na gumovém laně. V podvečer nám zahráli Roxette revival, při nichž jsme si za-

zpívali známé hity. Než se začalo stmívat, všichni jsme se shlukli při ukázce sokolnictví.

Káně nám létalo nad hlavami, orel skalní se představil při lovu, sup kroužil mezi přítomnými dámami a nakonec jsme měli možnost spatřit velmi vzácného sokola bílého. Celá sokolnická hodinka byla velmi zajímavá. Slunce po-

malu zapadalo a rozjela se volná zábava plná tance a smíchu za doprovodu hudby tria Flash Dance.

Věříme, že všem přítomným byla akce po nenáročném výstupu ke Šikovce odměnou, a těšíme se na další ročníky.

**za Informační
centrum Jáchymov
Markéta Kutějová**

Patron města Jáchymov, svatý Jáchym, se vrátil

V sobotu 29. srpna v Jáchymově ožil prostor bývalého nádraží poblíž kruhového objezdu. Kde dříve supěly a houkaly lokomotivy, kde stávalo nádraží, na bývalých železničních kolejích, nyní asfaltovém povrchu nové cyklostezky, byly postaveny prodejní stánky, stany, lavice a stoly k posezení. Nechybělo pódium, stál tam také skákačí hrad pro děti.

Prostor se pomalu zaplnil lidmi. Ze začátku se dlouho nic nedělo, návštěvníci přicházeli, rozmlouvali, bavili se spolu nebo jen tak postávali, posedávali. Ale i to byl jeden ze záměrů pořadatelů, aby si lidé v rozlehlém Jáchymově našli příležitost spolu pohovořit, setkat se. Účastníci soutěže o nejlepší koláč přinášeli své výtvo-ry. Byla stanovena sedmičlenná porota pod vedením Jany Vaňkové. A to se již z pódia začala ozývat hudba. Následovalo vyprávění o důležitosti vody pro horníky v horním městě a také o bývalých mlýnech mezi

Jáchymovem a Horním Žďárem. Nad mlýny vedla promenádní cesta Roseggerweg, nyní Mlýnská stezka. Tu skupina dobrovolníků z Jáchymova a Ostrova za pomoci hasičů a pracovníků lesů postupně zprůchodňují. Vyprávění mělo úspěch a hlásili se další dobrovolníci, že také pomohou.

Všichni se těšili na vyvrcholení sobotního odpoledne, na odhalení nové sochy patrona a ochránce města svatého Jáchyma. Co se skrývalo pod úhledným obalem, ukázal první ze tří kmotřů, Cyril Svoboda.

Sochu sv. Jáchyma vytvořila jáchymovská sochařka Milana Pincová. Promluvili další kmotři, paní Vaňková a paní Kobesová. Farář Marek Hric vysvětlil význam postavy sv. Jáchyma, pomodlil se a soše požehnal.

Následovala zábava a vyhlášení vítěze koláčové soutěže. Porota z třinácti soutěžících nejvýše vyhodnotila výtvo-ry Jitky

Kuchtové a pana Šlahorka. Na akci, kterou nenápadně řídila paní Fedorčáková ze sdružení žen KDU-ČSL, hrály kapely Zkrat a Stripes of Glory. Závěr setkání ozdobili jáchymovští rapři Sedly a Snapa. Plánovaný konec byl stanoven na 22 hodin, ale tak dlouho jsem se na této velice vydařené akci s názvem „Rozloučení s létem“ nezdržel. Již se můžeme těšit na příští rok, bude ještě lepší, se šibalským úsměvem to za organizátory slíbila Lada Lapinová.

Jaroslav Ohec

Socha sv. Jáchyma

Po požehnání následovala modlitba

Landart setkání Králův mlýn 2015

Letošní Landart setkání v Králově mlýně (Königsmühle) poblíž Háje u Loučné pod Klínovcem se z mého pohledu náramně povedlo a mohu ho nazvat zatím nejlepším. Úroveň nabídnutých představení, hudebních žánrů, zázemí, krajinných úprav a organizace byla mnohem vyšší než při minulých ročnících. Mám pocit, že se nám konečně podařilo předvést celý zamýšlený koncept oživení Králova mlýna. Jak se říká, úspěch se skrývá v detailech, a proto celkové vyznění letošního setkání ovlivnilo hned několik faktů.

Königsmühle 2015

Barikáda paní Fialové

Zaprvé – bylo poprvé hezké počasí a nehrozily lijáky a chlad. Při porovnání fotografií z ročníků 2014 a 2015 je to zřejmé. Bylo o dvacet stupňů víc. Nemusel jsem se poprvé modlit, aby se voda z plachet nad muzikanty nevyhla někomu do kláves. Tato vize mne strašila ještě asi měsíc po ukončení ročníku 2014.

Zadruhé – letos jsem měl přes léto spoustu času, a částečně tak mohu být za málo pracovních příležitostí rád. Celý červenec a srpen jsme s Honzou Kulhánkem sháněli všechno možné, aby akce dobře dopadla. Chlapy z technických služeb Loučné pod Klínovcem nám věnovali týden času svého, síly traktorů obecních a rychlost křovinorezů.

Zatřetí – měli jsme finanční příspěvek od Česko-německého fondu budoucnosti, který nám umož-

nil soustředit se na to podstatné a získat dvě největší hvězdy setkání – a to chebské divadlo s představením Cejch a Pouliční divadlo Viktora Braunreitera.

Začtvrté – vsadili jsme více na regionální profesionální umělce, což se ukázalo jako dobrý tah. Přilákali totiž mnohem více diváků, a tím pádem pozornosti ke Královu mlýnu.

Zapáté – nepodcenili jsme množství dobrovolníků, takže již tři dny před začátkem v údolí pracovalo na deset lidí a během akce pomáhalo okolo 35 nadšenců. Tento fakt se projevil na plynulosti celé akce, krajinných úpravách a minimalizaci chaosu.

Zašesté – letos jsme si zajistili všechna povolení v předstihu, takže jsme nebyli do posledních chvil ve stresu, jestli bude naše akce legální.

Zasedmé – přečkali jsme bez problémů pokus o zrušení naší akce ze strany paní Fialové z Háje, která nám každý den strhávala všechny plakáty, bourala chystané stavby, zabrala parkoviště a na něm umístila pár plastových stolků s cetkami. Díky tomu jsme ovšem zjistili, že toto parkoviště vlastně nepotřebujeme, což paní Fialová asi nečekala. Dokonce ani žádosti o zrušení akce zaslané spolkem Meluzína na odbor životního prostředí Ústeckého kraje nezabraly.

Zaosmé – aktualizovali jsme web www.konigsmuhle.cz ve všech předchozích ročnících, pravidelně přispívali na facebook, vytvořili videoupoutávky. Konečně na to byl čas.

A výsledek? Setkání letošního roku mohu poprvé označit jako profesionální a ziskové. Díky vyšší

návštěvě – zhruba 200 lidí denně – si můžeme dovolit zaplatit 25 000 Kč za stabilizaci hlavní budovy neboli Brenner Albin Hausu ocelovým lanem s kotvami skrze zdívo.

Během celého festivalu jsme pocítovali přítomnost pozitivní energie u všech zúčastněných, pochození a účtu k místu. Königsmühle je místo, kam se každý chce vrátit, což je pro pořádání setkání tím nejlepším znamením. Jak umělci, tak návštěvníci a dokonce i dobrovolníci. Každý, kdo v údolí byl, cítil, že duše dávných obyvatel byly ztotožněny s našimi činy, a návštěvníci si odnesli zážitek, který je nepřenositelný, a to dokonce ani z fotografií... Sdílet jej s ostatními znamená se s nimi vrátit zpět do údolí Králova mlýna.

Jako každé správné drama, které potřebuje nositele protichůdných

Cejch zaplnil Königsmühle

názorů, mělo i naše setkání svůj dramatický oblouk. Po fiasku se zábořem parkoviště vyslal spolek Meluzína do údolí zvěda, který ostentativně vše fotografoval. Po chvíli se mne před zraky a slechy asi deseti lidí snažil nahlas přesvědčit, abych ho uplatil lahvemi alko-

holu, že mne potom prý podpoří na schůzi spolku Meluzína. „Pane Mikšík, já vám jako fandím, ale když mi tady postavíte na stůl neotevřenou lahev Becherovky, tak se za vás na spolku postavím.“ Byla to bizarní scéna a v tu chvíli na mne dýchla atmosféra jako vystřižená

z 50. let minulého století a z druhé části divadelního představení Cejch. Holt lidi, slovy z románu Cejch Zdeňka Šmída „kteří nejsou zlí, jen mají (či měli) příliš velkou moc“, lze v Krušnohoří stále nalézt. Rád bych vás tedy pozval na podzimní návštěvu galerie pod širým

nebem v Králově mlýně s mnoha novými díly. Do konce září si dokonce můžete vyfotografovat i nové jezírko s landartovými instalacemi přímo ve vodě. Po svatém Václavovi je prokopeme a umožníme tah pstruhům.

Petr Mikšíček

Diskuse o životě na hranici

V sobotu 26. září se na Ryžovně v místech, kde stával kostel sv. Václava, uskuteční tradiční Svatováclavské setkání. Jako každý rok budou k vidění krušnohorská řemesla, včetně ukázky ručního stloukání másla. Nebudou chybět ani krušnohorští hudebníci. Hosté se tak i letos mohou těšit na bohatý doprovodný program.

Římskokatolická farnost Ostrov pořádá v rámci svátku sv. Václava již třetí cyklopout' „Od

Václava k Václavovi“. Ve farnosti Ostrov stávaly dva kostely zasvěcené sv. Václavovi – jedním z nich byl výše zmiňovaný kostel na Ryžovně a druhým je kostel v Radošově. Účastníci cyklopoutě tato dvě místa symbolicky propojí a cestou se jistě zamyslí nad odkazem jednoho z nejvýznamnějších českých světců.

text: Lenka Löfflerová
foto: Ulrich Möckel

Svatováclavské setkání na Ryžovně se blíží

Program Svatováclavského setkání

10:30 hod. – zahájení a přivítání hostů

11:00 hod. – mše svatá

13:00 hod. – přednáška Friedera Bergera na téma „Krušnohorské tisícovky“

Program cyklopoutě

9:30 hod. – odjezd od kostela na Božím Daru

11:00 hod. – mše svatá na Ryžovně

13:00 hod. – setkání u skautského kříže na Eliášci

16:00 hod. – mše svatá v Radošově

Volejbalový turnaj Hřebečná cup se opět vydařil

Druhá sobota v srpnu patřila na Hřebečné již tradičně amatérskému volejbalu. Na místním hřišti se konal již 14. ročník oblíbeného turnaje Hřebečná cup.

Díky práci naší party volejbalistů z Hřebečné bylo v pátek 7. srpna, kdy probíhalo rozlosování turnaje, vše nachystáno, stany stály, bufet byl naplněn, sítě nataženy a především hřiště bylo vyčištěno, uválcováno a umeteno tak, že by si neudělalo ostudu ani ve slavných Dřevěnicích. Úvodního slova se ujala prezidentka turnaje Olga Marešová, která s vtipem i citem promluvila ke všem zúčastněným týmům. První boje ve skupinách odstartovaly v sobotu ráno v 8:30 a turnaj končil finálovým zápasem zhruba o devět hodin později. Ani velmi teplé počasí, na něž nejsme v horách příliš zvyklí, neubíralo nic na snaze a odhodlání všech hráčů. Vítězství obhájilo družstvo Trulhoněřů, na druhém místě skon-

čili Hároši, kteří se po několika letech tvrdé dřiny a odříkání vyhoupli na bednu, třetí byla stejně jako loni Kalibra. Také týmu Nelke se letos dařilo a probíjaval se na krásné čtvrté místo.

Jak při vyhlášení výsledků zdůraznila prezidentka turnaje, nic není jen černé a bílé. Jedinou výjimkou, kde toto pravidlo neplatí, je družstvo Černý balet, jež obsadilo pátou příčku. Blatenští orli vzlétli z loňské osmičky na letošní šesté místo. Družstvo Na poslední chvíli obsadilo šťastnou sedmičku poté, co odsunulo na osmé místo tým Duna, který se letošního turnaje zúčastnil poprvé. Zatím si prý ošlapal terén a příští rok bude všechno jinak. Tým Černý balet si vybojoval další ocenění za obětavost ve hře.

Cenu za stále aktivní přístup k volejbalu a za neutuchající optimismus si vysloužil nehrající kapitán družstva Nelke Jirka Karafiát. Podle prezidentky turna-

Vítězové turnaje

je si tuto cenu může ponechat pouze do té doby, dokud mu tyto bezvadné vlastnosti vydrží, takže velká výzva.

Zajištění přísloví, že i láska k volejbalu prochází žaludkem, měly na starosti Bohunka a Helča, které se celý den staraly o zahájení hladu a žízň hráčů i diváků.

Krásný den byl zakončen večerním posezením s hudbou a zpěvem. Na kytary zahráli Míra Lojza a Pavel Nový, muziku tvrdil svou originální basou Jirka Karafiát a zpěvem se zapojili všichni. Čtrnáctý ročník skončil, ať žije 15. jubilejní ročník!!!

Irena Lauermannová

Šestý ročník memoriálu Jardy Strádala

Každý rok čím dál lepší, to si mohou bez bázně a hany říci pořadatelé ze spolku hornoblatenských volejbalistů po zakončení dalšího ročníku volejbalového turnaje.

Počasí se vydařilo, a proto všem čtrnácti zúčastněným družstvům

nejen z Karlovarska, Nejdecka a krušnohorského okolí nebránilo nic podávat při sportovním zápolení ty nejlepší výkony. Přes 180 hráčů a diváků jistě uspokojilo i bohaté občerstvení s perfektní obsluhou.

Nicméně zvítězit mohlo jen jedno družstvo, a tím se stali borci z Kralup nad Vltavou. Na dalších místech se umístili volejbalisté Dalovic, Nelke a Hornoblateňáci. Ceny z bohatého sortimentu výrobků Doupovských uzenin Pe-

lant obdrželi všichni soutěžící bez ohledu na umístění. Celá akce proběhla ve sportovním areálu u fotbalového hřiště s podporou města Horní Blatná.

text: Jan Kubeš

foto: Vladimír Kvasnička

Před zahájením turnaje

Obsluha – bez komentáře

Houbařská sezona 2015 – opatrná předpověď dobrého konce

Odpověď na otázku, jaká bude letošní houbařská sezona, s jistotou poskytnout nemůžu. Moje nesmělá prognóza nicméně je, že houby po nepříznivém červenci a nepatrném vzpamatování na konci srpna na podzim porostou.

Na počátku září se Krušné hody staly houbařským rájem – hříby se dali sbírat po stovkách

Opatrná prognóza se vyplnila – Horní Blatná, 2. září 2015

Od roku 2010 si denně píšu vývoj počasí, a srovnám-li vývoj letošního jara a začátku léta, vidím zde značnou paralelu s roky 2011 a 2012 a snad i 2013, kdy houby rostly v nárazových vlnách, ale v průměru jich bylo spíše méně.

Každopádně jsme uvnitř dlouhodobější změny klimatu a počasí a snad i její součástí či příčinou. Pomaličku ustupují delší období lehčích, ale vydatných dešťů, které jsou nahrazovány lokálně omezenými přívalovými srážkami. Obecně se totiž mění vodní cyklus, s ním i výška hladiny podzemní vody a s tím vším i mikroklima svrchní vrstvy půdy a bylinného patra. Houby mohou nadále přežívat a šířit se, ale převážně v nepohodlivém stadiu bez možnosti fruktifikace – tedy tvorby plodnic.

Doufám, že mi čtenáři prominou malou odbočku od hub. Když přibližně před 10 lety vichřice plošně „sfoukla“ lesy ve Vysokých Tatrách, začalo se, nepřímou, v rámci jejich obnovy mluvit o malém a velkém vodním cyklu. Velký je ten, který notoricky známe ze ško-

ly – voda naprší, steče potokem, řekou a dostane se do moře, zde se odpaří a letí nad pevninu. Malý cyklus spočívá v tom, že krajina chladnějších oblastí (hory, podhůří, lesnaté oblasti) vodu absorbuje, pomalu odpaří a odsud, relativně blízko, voda v podobě mrholení, padající mlhy nebo slabého deštěku opět spadne k zemi. Malý cyklus tedy přináší vláhu, jež zvyšuje vlhkost plošněji, velký pak přinese krátké vydatnější deště.

Co se však stalo v posledních letech nebo desetiletích? Přibýly zpevněné plochy, pole, louky a kulturní smrčiny. Všechny tyto typy využití vedou k tomu, že je povrch buď teplejší, vyzařuje více tepla a zvedá oblačnost, která je unášena dále, případně, jako je tomu v těch smrčinách, znesnadňují vsakování. Voda je rychleji svedena do vodotečí a ztrácí se ve velkém cyklu. Výsledkem je výrazné poškození nebo eliminace malého cyklu, vysychání povrchu, který ztrácí absorpční schopnost, a posílení velkého cyklu, jenž stále častěji přináší vydatné jednorá-

zové srážky, jejichž voda v místě dopadu nezůstane, ale rychle a s doprovodnými jevy, jako jsou povodně, oteče.

Ale k těm houbám. Výhodou čtenářů tohoto časopisu je to, že jsou hlavně z Krušnohoří, které je suchem sice dotčeno, ale stále představuje území s jedním z nejvlhčích klimátů v ČR. Houby tedy v parnech nerostou, jak by se nám líbilo, avšak jejich mycelium zů-

stává ve stále trochu vlhké půdě v bezpečí a čeká na příznivější podmínky. Poté je schopno velmi rychle reagovat a již 14 až 21 dní po zavlažení (a ochlazení a omezení výparu vedrem) vydatně fruktifikuje, tj. vytváří plodnice. Z tohoto pochází má opatrná prognóza na září nebo říjen.

**text: Martin Chochel
foto: Jiří Kupilík,
Petr Mikšíček**

Konečně doma a šťastná

Ze života Eriky Brinkmannové, rozené Günl, z Ryžovny

Její život by vydal na román. Narodila se za války na Ryžovně a prošla všemi strastmi německého dítěte v poválečném Československu. V roce 1968 emigrovala do Německa, avšak po Listopadu 1989 se do vlasti opět vrátila. Stále šarmantní a laskavá Erika Brinkmannová dnes žije v Karlových Varech, ale nezapomíná ani na rodnou Ryžovnu, kterou navštěvuje minimálně při zářijových Svatováclavských setkáních.

Odkud pochází vaše rodina a jaké bylo vaše dětství?

Moji předkové bydleli na Ryžovně, tehdy Seifen, přes 200 let. Tatínek Antonín Günl byl z deseti dětí z Hájů (Zwittermühl), kde byl dědeček lesním dělníkem. Maminka Adelheid pocházela ze sedmi dětí z Ryžovny, kde měli její rodiče hospodářství a pekařství. O mém dědovi, který hrál na kontrabas, se vyprávělo, že se svojí kapelou hrál až v Rusku u cara. Můj tatínek byl vyučený číšník a jeho snem bylo postavit na Ryžovně hotel. Pomocí hypotéky a velkého odřikání si v roce 1931 tento sen splnil. Dokonce i se zázrakem té doby, novou reklamou.

Byli jsme tři děti. O sedmnáct let starší bratr, který byl v době mého narození na frontě, sestra a v roce 1940 jsem se zcela neočekávaně narodila já. Bylo to za války a mé první vnímané dojmy byly kolony žen, starců a dětí prchajících před frontou. Náš hotel musel být za války zavřený, avšak kvůli ubytování uprchlíků jsme dostali příkaz ho otevřít. Po ukončení války přišel tatínek domů, ale odvezl ho ihned na dva roky do pracovního tábora. Po návratu nastoupil v uranových dolech. Po letech nelidské práce a stesku, že svůj hotel již nikdy neotevře, v třiapadesáti letech umřel.

Jaké jsou vaše vzpomínky na odsun?

Rodiny musely opustit své domy a nastoupit na nákladní auta, která je odvezla do sběrného tábora v Jáchymově. Doprovodila jsem babičku a dědečka až k prknu toho auta. Téměř celá vesnice byla vylištěná. Nedožené krávy a hladoví psi řvali ve dne v noci, nikdo se o ně nestaral. Hrála jsem si za domem, když jsem uviděla přicházet vojáky ve světlých uniformách s páskou na rukávě. Běžela jsem je uvítat, ale ona to byla tzv. revoluční garda. Maminku pod samopalem odvedli na půdu, pak prohledali celý dům a zabavili vše, co se jim líbilo. Ten obraz maminky před samopalem mám stále před očima. Později

jsem museli i my náš dům opustit a stěhovat se do jiného.

Kde jste chodila do školy?

Můj první školní rok začal v září 1946. Školy byly sice v každé vesnici, ale otevřeny byly jen tam, kde byly děti. Pro mne to byla pět kilometrů vzdálená Horní Blatná, kam jsem chodila sama lesem. Neuměla jsem jediné slovo česky, a tak na mém pololetním vysvědčení stálo: „Pro neznalost jazyka neklasifikována“. Ale již v druhém pololetí jsem měla samé dvojky. V zimě, kdy byla cesta neschůdná, jsem spala v rodině mé hornoblatenské spolužačky. Pokračovalo to v Perninku, kde byl dětský internát, a v Bečově nad Teplou, kde jsem se vyučila prodavačkou obuvi. Po krátké praxi jsem putovala do Aše, kde mě v 18 letech svěřili mou první, úplně ztrátovou prodejnu. Za rok jsem jí z minusu dostala do zisku. Tam někde začíná, ale také brzo končí začátek mého dospívání.

Mnoho dětské radosti jste nám nepopsala. Jak to bylo dál? Protože mládí, i když krátké, se přeskochit nedá.

To máte pravdu, protože po „obchodním úspěchu“ v Aši jsem prodávala boty v Jáchymově, Vejprtech a nakonec v Ostrově. Měla jsem svůj výdělek, žádné starosti

Erika Brinkmannová

Dům otce Eriky Brinkmannové v Hájích

Ještě neomítnutý hotel Günl na Ryžovně v roce 1932, krátce po dostavbě. Jako jeden z mála původních domů Ryžovny přežil do současnosti, dnes, s čerstvou červenou omítkou, slouží k rekreačním účelům

Z rodinného alba

Start byl nadějný, ale nevyšlo to. Onemocněl syn a také maminka, která v 92 letech zemřela. Vrátila jsem se, abych splnila její přání a pohřbila ji v Horní Blatné a zůstala se synem až do konce jeho studií. V roce 2008 jsem se konečně vrátila. V dražbě jsem zakoupila zpět náš bývalý dům na Ryžovně. V té radosti a euforii jsem si však neuvědomila, že se svým rodným číslem v něm už sama žít nemohu.

Během našeho rozhovoru jsem pochopil, že jste upřímně věřící křesťankou. Víte, že na to nemám právo, ale přesto bych se rád zeptal, jak se to stalo.

Všechno, co teď řeknu, je jenom moje vlastní víra, kterou nikomu nenutím ani neradím. Začalo to již v dětství, kdy jsem to dokázala vnímat jen citem. Později, když mě potká-

valo mnoho zlého, ale nikdy to nejhorší, jsem uvěřila, že mě něco ochraňuje, a šla jsem tomu vstříc. Na to, abych konala dobro ve velkém, mám příliš malý důchod. Ale být laskavá, nikdy nezvyšovat hlas a pomáhat, pokud mohu, vždy a všude, to jsem se prostě naučila.

Co nám řeknete na závěr?

Karlovy Vary byly pro mne vždy tím nejkrásnějším městem. A připojím se k výroku Goetha, že žít by chtěl v Římě, Výmaru nebo v Karlových Varech. Bez váhání jsem si splnila svůj celoživotní sen a stala se karlovarskou občankou. A tak tu žiji, chodím po Krušných horách, mluvím česky a zajdu si i na pivo nebo svíčkovou. Konečně doma a šťastná.

Hanuš Hron

foto: archiv

Eriky Brinkmannové

Bývalý hotel Günl v roce 1993, kdy jej Erika Brinkmannová koupila zpět v dražbě

a dokonce jsem se i líbila. A protože ta doba byla jiná než ta dnešní, tak jsem se seznámila a také provdala. Nejhmotatelnějším výsledkem toho všeho byla dcera Kamila. Manžel byl jmenován ředitelem chemičky v Teplicích a žena, jako vždy, se přizpůsobila. Potřebovala jsem volné dny pro péči o dceru, a tak jsem nastoupila u Československých drah jako signalistka, převážně na noční směny. Aby to nebylo málo, vystudovala jsem při tom ekonomku a našla si lepší místo. Jenže přišel rok 1968 a léta následující. Rozhodla jsem se odejít. Pro mne to bylo snadné. Jela jsem s dcerou k matce na návštěvu do Německa. Manžel, který vzal i svého bratra, se rozhodl pro cestu přes Jugoslávii. Byli však zatčeni a eskortováni zpět. Já jsem byla v nepřítomnosti odsouzena na 18 měsíců, zpět jsem se pochopitelně nevrátila. Kromě toho dcera navštěvovala německé školy. S manželem jsme se setkali ještě jednou v NDR a zjistili, že to nepůjde. Tak skončilo mé první manželství.

Ocitla jste se tedy sama s dcerou, ale bez peněz v Západním Německu. To nebyla lehká situace. Jak jste to zvládla?

Začala jsem tím hlavním. Dceru vypravila do školy a šla na nádraží prodávat párky. Když jsem se uchytila a našetřila trochu peněz, přihlásila jsem se u jedné švédské lékárenské firmy, která hledala vlastní prodejce léků. Musela jsem absolvovat školení a místo jsem

získala. To bylo veliké zlepšení. Ale já toužila po nějaké vlastní firmě. Tak jsem se ještě nechala zaměstnat ve sňatkové kanceláři, a když jsem měla úspěch, založila jsem si vlastní. Bohužel v té době přišlo seznamování na internet a seznamkám se tolik nedařilo. Znovu jsem riskovala a nastoupila v realitní kanceláři. Tam jsem uspěla na samém začátku a hlavně to bylo dobře placené. Neváhala jsem a založila vlastní realitku a u té už jsem zůstala.

Málem jsem zapoměla. Někdy uprostřed těch časů jsem se seznámila s mužem, kterého už sice nemám, ale jehož jméno dosud používám. Ten si s mojí pomocí najal malou tiskárnu, kde každý musí umět všechno, a tak jsem tam dělala vše od účetnictví až po sazeče. Ale jak už to v životě chodí, nic netrvá věčně, ani láska k jedné slečně. Nebo aby to nebylo jen o slečnách, tak to samé ještě německy: „Nichts dauert ewig, auch der schönste Mann wird schäbig.“ A tak mně po tom muži zůstal jeden mimořádně talentovaný syn Filip. Jsem za to vděčná a pyšná.

Bližšíme se k roku 1990, který měnil osudy tolika lidí. Jak to bylo u vás?

Synovi bylo v té době 12 let a studoval prestižní německé gymnázium. Rozhodli jsme se, že dočasně zůstane u mojí maminky, a já jsem se vrátila do Karlových Varů. Chtěla jsem zde pokračovat v podnikání.

Vysoká Štola – bývalá zemědělská a hornická obec

Za svůj vznik vděčí Vysoká Štola obdobně jako další obce a města Krušnohoří hornické činnosti. Byla spolu s Jelením označována za nejvýznamnější okrsek rýžování a dolování cínovce v okolí Nejdku. Největší rozkvět zdejšího hornictví byl zaznamenán kolem roku 1580, ačkoliv první zmínka o obci pochází až z roku 1590. V roce 1654 zde žilo ve 13 domech celkem 78 obyvatel.

V 16. století byly v provozu cínové doly Drei Jungen Zinnzeche, auf dem bescherten Glück („Na darovaném štěstí“), St. Anna Zinnzeche či důl na Světlině, který patřil hraběti Lorenzi Schlickovi. Ve druhé polovině 18. století se uvádí, že se ve Vysoké Štole získával cín v dolech a žilách St. Anna Zinnzeche, Drei Jungen Zug, Croaten Zech, Bärckl Streckh a Wasser Trögl Zug. Tyto doly byly odvodňovány pomocí přibližně 300 metrů dlouhé dědičné štol Hohenstollen. Odvodňovacích štol se na území obce nacházelo hned několik.

Na rozhraní katastrálních území Vysoká Štola, Pozorka a Nejdek se nalézal rudní okrsek na návrší Zinnknock (741 m n. m.). Jeho název souvisel s cínem (Zinn). Později se však na mapách objevila zkomolenina Ziegenkno(c)k (Ziege = koza), což bylo přeloženo jako Kozi díl. Přímo ve Vysoké Štole se dala ještě kolem roku 1920 rozpoznat ústí 12 štol. Vedle domu č. p. 9 se nacházela stoupovna (Pochhaus) a nedaleké louce se tak říkalo Pochwiese.

První záznamy o železnorudném dolování pocházejí někdy z konce 17. století, rozvoj nastal ve století následujícím. Do roku 1860 bylo na Smolném vrchu (též Pozo-

recký vrch, německy Pecherberg či Schwedenberg, 754 m n. m.) dobýváno ložisko hematitu, a to 500 až 600 metrů dlouhou štolou vrchnostenského cechu St. Katharina Eisensteinszeche, jež ústila nad domkem č. p. 27. Dodnes je možné v krajině vidět pozůstatky hornictví, jako jsou hluboké pinky a haldy.

Po ústupu hornictví jako hlavní výdělečné činnosti v 17. století hledalo místní obyvatelstvo jiné zdroje obživy. Například Tereziánský katastr z roku 1775 uvádí, že lidé z obce nejčastěji mířili za prací až do Saska. Vedle toho se výrazně rozvíjelo zemědělství a paličkování krajek; v 19. a 20. století nacházeli zdejší obyvatelé zaměstnání v průmyslu v nedalekém Nejdku (přádelna vlny a železářny).

V obci se před rokem 1945 nalézaly tři hostince (Kraus, Brückner a Neudert), jeden obchod se smíšeným zbožím a obecná škola. V roce 1945 čítala celkem 40 domů se 196 obyvateli. Po nuceném odchodu německého obyvatelstva po druhé světové válce se rychle vyvíjela a záhy nato byla přičleněna k obci Pozorka. V letech 1960 až 1975 byla Pozorka spolu s Vysokou Štolou součástí obce Fojtov a následně bylo celé území Fojtova připojeno k Nejdku. V roce 1950 žilo ve Vysoké Štole ještě 54 obyvatel, roku 1970 šlo už jen 9 osob a nejnižší počet byl zaznamenán při sčítání lidu, domů a bytů v roce 1991, kdy byl ve Vysoké Štole napočítán pouze jeden člověk. Situace se obrátila na přelomu století a podle posledního sčítání, které proběhlo v březnu 2011, má Vysoká Štola 12 obyvatel a 33 budov (z toho 25 budov určených pro rekreaci).

Vysoká Štola na dobové pohlednici (kolem roku 1914)

Někdejší Brücknerův hostinec dnes

Mapy Vysoké Štoly z let 1952 a 2011 ukazují, jak pole a louky ustoupily lesům (zdroj: www.kontaminace.cenia.cz)

Schlosserova kaplička (asi 70. léta 20. století)

Vysoká Štola v číslech

Rozloha:	3,56 km ²
Počet obyvatel k 1. 12. 1930:	221
Počet obyvatel k 17. 5. 1939:	207
Domácnosti (1939):	57
Zaměstnanci v zemědělství (1939):	72
Zaměstnanci v průmyslu a řemeslech (1939):	106
Zaměstnanci v obchodu a dopravě (1939):	10
Živnostníci (1939):	15

Schlosserova kaplička

Severně od středu bývalé obce při cestě k silnici Oldřichov – Děpoltovice je po levé straně možné spatřit zbytky bývalé Schlosserovy kapličky (Schlosserkapelle), z níž zbylo dodnes pouze pár kamenů základů. Kaplička začala chátrat zřejmě už po 1. světové válce. Nedaleko od

ní jsou zbytky bývalé významné usedlosti (č. p. 9) patřící v dávné minulosti Schlosserovým. Tato rodina se starala i o nedalekou kapličku – odtud tedy název Schlosserkapelle.

Pavel Andrš

foto: archiv autora,

Heimatbuch Landkreis Neudek,
Jan Sýkora

Astronomové z pracoviště Akademie věd ČR v Ondřejově umístili v Šindelové bolidovou kameru páté generace. Toto zařízení monitoruje oblohu a snímá případně zjištěné bolidy, zaznamenává jejich výšku, dráhu a směr a vypočítává pravděpodobné místo dopadu úlomků či zbytků těchto vesmírných částic. Je schopné zaznamenávat i jiné vesmírné objekty a monitorovat oblohu podle potřeb a nastavení odborníků z Ondřejova.

Vědci mají v ČR šest podobně vybavených míst, na nichž provádějí mezinárodně dohodnutá pozorování. Zařízení umí mimo jiné

pořizovat 5 000 snímků oblohy za vteřinu s vysokým standardem rozlišení. Na západ od Prahy dosud nebyla žádná lokalita zajišťující potřebný monitoring, a tak od minulého měsíce je pozorovací síť ČR celá. Šindelová, kde pracuje i meteorologická stanice, byla již delší dobu v hledáčku akademiků, chybělo jen zajistit řadu přípravných prací, aby se nákladný projekt mohl uskutečnit.

Obsluha bolidové kamery byla seznámena s provozem a instalované zařízení má již své první výsledky.

Rudolf Kovařík

V Šindelové vyrůstá nové astronomické zařízení

West Cup – největší sportovní akce Nejdecka tohoto roku

TJ Jiskra Nejdek uspořádala na závěr prázdnin pro více než pět set příznivců orientačního běhu mezinárodní třítapové závody West Cup 2015. Závodníci přijeli z celé České republiky a dalších států Evropy – Rakouska, Německa, Slovenska, Nizozemí, Ukrajiny a Velké Británie.

První etapou byl městský sprint se startem i cílem v prostoru sídliště

9. května (na mapě Žižkáč 1:4 000, různé části města – centrum i sídliště, areály škol, průběhy budovami, zvlněná neurbanizovaná část). Trať připravil její stavitel Jaroslav Zieba náročnou a podle některých akterů tím vyhrál nad závodníky.

Po vydařeném sprintu, který se započítával do sprintového poháru oblasti, se v sobotu bě-

žela klasická trať na nové mapě Suchá – západ a neděle byla zakončena také klasikou, ale s volným sběrem kontrol (tzv. free order). Závodníci si tak dvě minuty před startem volili postupy podle vlastního uvážení a s libovolným pořadím hledání kontrol v lese. Tato metoda už byla na West Cupu použita potřetí a má svoje

příznivce. Tyto dvě etapy byly současně zařazeny do seriálu oblastního žebříčku, a tak se závodilo nejen o celkové umístění ve všech třech etapách, ale sbíraly se body i do žebříčku.

Stejně jako vloni se běžel vložený noční závod, na nějž se přihlásila téměř stovka závodníků, kteří se za svítu měsíce vydali v 21 hodin do lesa.

Závodníci během pátečního městského sprintu

Nejdeťtí závodníci potvrdili, že patří ke špičce žactva západočeské oblasti. Po součtu časů ze všech tří etap obsadili stupně vítězů tito naši závodníci:

- D12 – 3. místo: Iva Nádeníčková
- D14 – 1. místo: Pája Nádeníčková
- D16 – 1. místo: Regi Tokárová
- H12 – 1. místo: Radim Tokár
- H18 – 2. místo: Kuba Zieba

Dále se umístili a klasifikovali v celkových výsledcích ve svých kategoriích: Saška Marešová (4. místo), Simča a Petra Holíkové (5. a 9. místo), Miki Dellinger (10. místo), Verča Ziebová (15. místo). Nové zkušenosti sbírali i naši nejmenší, Vojta Šilhan a Štěpán Pávek. Do celkových výsledků nezasáhli Honza Vecko a Klárka Marešová, kteří byli v jedné z etap diskvalifikováni, ale bojovali až do konce.

Při nočním závodě

Závěrečný ceremoniál navštívili starosta a místostarosta Nejdku Lubomír Vítek a Jan Tóth, kteří předávali ceny těm nejúspěšnějším ve všech kategoriích.

Putovní pohár nejúspěšnějšího oddílu si odvezl s velkou slávou oddíl SK Kamenice.

Gratulujeme všem zúčastněným, kteří dorazili do Nejdku (počasí nám opravdu přálo), děkujeme všem, již se podíleli na organizaci závodů, a těšíme se na příští rok ve stejném termínu, na poslední prázdninový víkend.

Před cílem

Vítězové v kategorii D16 – zleva Lenka Horáková (Kometa Kralovice), Regi Tokárová (TJ Jiskra Nejdek) a Johana Kolářová (SK Praga)

Starosta města Nejdku Lubomír Vítek předává Páje Nádeníčkové ocenění za 1. místo

Celou akci podporovalo město Nejdek, HUDY sport – CRAFT, Vlnap Nejdek, a.s., AVE Nejdek, Městská policie Nejdek, Vodohospodářství Nejdek, DJ Dan, obchod Alexandra Mareše, Metalis Nejdek, občanské sdružení JoN – Jde o Nejdek, SOŠ

a SOU Nejdek, Základní škola Nejdek, náměstí Karla IV. a Mateřská škola Husova. O stravování závodníků se starala restaurace Kukačka.

Josef Nádeníček, Regi Tokárová, TJ Jiskra Nejdek
foto: Josef Nádeníček

Seriál Rock Point – Horská výzva

Půlnoční start nejdelší trasy závodu

V pátek 14. srpna pět minut před půlnocí odstartoval z náměstí na Božím Daru distancí „Long“ třetí závod letošního ročníku Rock Point – Horské výzvy.

Horská výzva je seriál čtyř běžeckých závodů, který zahajuje na jaře v Jeseníkách, pokračuje během léta v Krkonoších a Krušných horách a v říjnu vrcholí závěrečnou etapou na Šumavě. Její účastníci, kteří musí závod absolvovat vždy ve dvojici nebo se psem, si mohou s přihlédnutím ke své zdatnosti vybrat ze tří různých distancí: krátké (do 18 km), střední (kolem 30 km) a dlouhé (60–70 km). Dlouhá trať už je považována za poměrně

extrémní i vzhledem ke skutečnosti, že se převážná část závodu odehrává v noci.

Ačkoli jsou Krušné hory z celého seriálu považovány za „papírové“ nejlehčí a nejvíce „běhatelné“, noční bouřka na Hřebečné, následné povrchové blátíčko na sestupech a neprostupná mlha zahalující značení po většinu cesty vytvořily závodníkům dosti náročné podmínky.

Trasa nejdelšího závodu vedla z Božího Daru kolem Mrtvého rybníku do Abertam, přes Plešivec, Jáchymova a Krásný Les do Stráže nad Ohří, odkud již posledních 20 km stoupala přes Snří a Háj na vrchol

Nejlepší ženský tým bezprostředně po doběhu trasy „Long“ (63 km)

Klínovce. Přes Neklid se závodníci dostali zpět do cíle na božidarském náměstí. Střední trasa byla ochuzena o pasáž přes Stráž nad Ohří a trasa „Short“ vedla z Božího Daru okolo Špičáku přes Cihelny do Jáchymova a nad starým slalomákem přes Neklid do cíle.

Jak už to v Krušných horách bývá, všechny trasy byly moc krásné a jejich kouzlo si užila i řada místních Krušnohorců, kteří poměřili své síly s týmy z celé republiky. Za zmínku stojí určitě výkon týmu Krušnohorské hyeny – Martina Jiříka s jeho pejskem, který zvítězil na trati Long-dog výborným časem 7 hodin a 6 minut (celkově

Vyhlášení vítězů Horské výzvy provázela na božidarském náměstí skvělá sportovní atmosféra

doběhl na čtvrtém místě), a týmu Krušnoholky – místních běžkařek Romany Lubinové a Martiny (Motlíkové) Stehlikové, jež zvítězily v kategorii Ženy – long časem 7 hodin a 48 minut a celkově obsadily mezi chlapci slušné 7. místo.

Po doběhu si závodníci užili parádní atmosféru Božího Daru se živou muzikou několika kapel. I sluníčko se ukázalo a na odpolední vyhlášení se sešlo velké množství sportovních fandů, kteří z udílení cen udělali krásné zakončení celé akce.

text: Martina Stehliková
foto: Pavel Motlík,
Patrik Pátek

ZE SPOLEČNOSTI A KULTURY

Srnčí bek na Srní posedmadvacáté

Víkend 4. a 5. září byl takovým malým festivalem country hudby v Srní pod Klínovcem s výstižným názvem vyjadřujícím, že po tyto dva dny roli srnčího bekání na loukách v okolí převezmou kapely svoji produkci v místním salonu v Hasičárně.

Také letos se tohoto úkolu skoro již tradičně ujal skupiny Červená Řepa, Globus, Utrejch, Návštěva. V důsledku onemocnění absentovalo pouze nejstarší hudební těleso Středjové. I přes chladné, již podzimní počasí měla akce skoro stovku návštěvníků z místa i blízkého a vzdáleného okolí. Srnští pořadatelé neponechali nic náhodě, o všechny se dobře postarali, vedle stravy duševní byl dostatek jídla, pití i tepla v prostorách „Saloonu“ v bývalé hasičské

zbrojnici. Nechyběly ani perníčkové kytary – dětem ke konzumaci, dospělým na památku.

Hrálo se, zpívalo i tancovalo od pátečního večera prakticky do nedělního rána. A co říci na závěr? Za rok opět na shledanou.

Jiří Kupilík

„Suvénýry“ před distribucí

Červená Řepa

Jáchymov v 19. století

Život v Jáchymově koncem 19. století – cestou na mši

Začátek 19. století přinesl v Jáchymově opět velký útlum hornické činnosti. O kobaltové barvy přestal být zájem, stříbra se těžilo jen málo. Stát, vlastník převážné většiny jáchymovských dolů, se dostal do finančních potíží, vyhlásil státní bankrot (1811) a zavírá jeden důl za druhým. V roce 1836 končí také Miesslova smaltovna, kde se vyráběly kobaltové barvy. Konkurence ultramarínu, vynalezeného v Anglii, byla velká.

Jáchymov nejsou jen doly

V 19. století některá města v Krušných horách (Kraslice, Nejdek, Vejprty) získala průmyslový charakter. Dalo by se očekávat, že se připojí i Jáchymov. I zde se sice začal rozvíjet průmysl, ale Jáchymov zůstal převážně horním městem. Zpracování kovů jako výroba lžic a plechových zrcadel (Horní Blatná, Nejdek), výroba ručnic a hlavních pro zbraně (Vejprty), hutě na zpracování železa (Kovářská, Rotava), to vše se Jáchymovu vyhnulo. Byly zde pouze drátovny na potoce pod Jáchymovem. Jaká výroba se tedy v Jáchymově rozvíjela? Byla to především továrna na tabákové výrobky (provoz byl za-

hájen v roce 1860), která v době svého vrcholu zaměstnávala přes tisíc pracovníků, převážně žen z Jáchymovska. Zavedení výroby doutníků zapříčinilo, že zaniklo domácí zhotovování slaměných klobouků, kterým se do té doby živilo asi 150 osob.

Vznikaly menší provozy jako šití rukavic (firma Sauerstein & Söhne založená roku 1831, továrna bratrů Kuhlmannů založená roku 1851,

továrna Martina Benckera), výroba hraček, papírna, pily. Roku 1867 začíná v podniku Antona Schreibera výroba korkových zátek z afrického, španělského a portugalského korku. Podnik brzy získal velký význam v rámci celého mocnářství. Mydlárna Johanna Klingera (vznikla roku 1887) se proslavila ve 20. století svými radiovými mýdly pro domácnost. Avšak velký podíl na zaměstnanosti

obyvatel v 19. století měla stále ještě domácí práce – řezbářství, výroba knoflíků a spon, krajkářství.

Ani v 19. století se Jáchymovu nevyhnuly katastrofy. Čerpání důlní vody ze zatopených štol, neustálý boj s důlní vodou, to je samostatná kapitola. Zemětřesení roku 1861 přicházelo v několika vlnách. Nejvíce škod však napáchaly požáry. Při největším z nich (31. března

Tabáková továrna kolem roku 1900

Skleničky z uranového skla – prázdná i s vínem – se po osvětlení UV lampou rozzáří

1873) vyhořel téměř celý Jáchymov. Nejenže při této tragédii během několika hodin zůstala většina obyvatel bez majetku a přístřeší, ale také škody na zničených památkách byly nedozírné.

Zdvihla se vlna solidarity v celém mocnářství. Vláda vyčlenila státní subvenci na obnovu Jáchymova, přicházely četné dary i od soukromých osob z Prahy, Vídně, Lipska, z blízkého i vzdálenějšího okolí. Významnou úlohu při obnově Jáchymova sehrál jáchymovský okresní hejtmán Carl Victor von Hansgirk. Obdivuhodná je rychlost, s jakou si jáchymovští obyvatelé dokázali své město obnovit.

I v dalších letech se našli lidé, kteří ovlivnili zdejší život. Knihkupec a samostatný nakladatel Hugo Friedrich otevřel své knihkupectví roku 1878. Kromě různých zajímavých publikací vydává v roce 1891 i fotografické album Jáchymova. Od roku 1881 působil v Jáchymově horní rada Ing. František Babánek, jeden z největších hornických odborníků, ke konci století (1896) zde začínal další významný hornický odborník Ing. Josef Štěp.

Jáchymovský učitel Eduard Wenisch se stává prvním předsedou Krušnohorského spolku,

založeného roku 1880. Tento spolek postavil na Klínovci zděnou vyhlídkovou věž (1884), k níž byla později přistavěna restaurace (1908). Eduard Wenisch publikoval v roce 1883 ve spolkovém časopise příspěvek o Mariánské (Maria Sorg in Geschichte und Sage) a v roce 1894 vydal pod stejným názvem publikaci. Vydavatelem bylo nakladatelství Hugo Friedrich. Aktivní byl i spolek veteránů, jáchymovští střelci, pěvecký sbor, kapela a další.

Uranové barvy

Koncem 18. století (1789) chemik Martin Heinrich Klaproth při snaze vyrobit barvy objevil prvek uran (nejdříve však oxid uranu, v čisté formě izoloval uran až roku 1841 Eugène-Melchior Péligot). Uran je stříbrně bílý kov s hustotou $19,1 \text{ g/cm}^3$ a tavicí teplotou 1850°C . Objev uskutečnil ze smolince z Johannegeorgenstadtu a z Jáchymova. Přibližně od roku 1812 se začaly vyrábět první uranové barvy, nejdříve pro kreslení na porcelán a pro zabarvení sklářské hmoty. Některé minerály obsahující různé formy uranu mají nádherné barvy. Český sklář Josef Riedel, jeden z nejvýznamnějších průmyslníků rakousko-uherské

monarchie 19. století a průkopník moderních forem podnikání, vyvinul v roce 1826 nový postup výroby a barvení skla ve hmotě uranovými barvami. Zajímavou vlastností uranového skla je, že barva skla je mírně odlišná v odraženém a procházejícím světle. Po osvětlení UV lampou nastává výrazná fluorescence, sklo se nádherně rozzáří.

V Jáchymově se také začaly provádět pokusy s výrobou uranových barev, ale až v roce 1840 se přistoupilo k jejich tovární výrobě. Ze začátku měla výroba barev spíše laboratorní charakter, dokud při výrobě nebyl zaveden postup c. k. dvorního rady Adolfa Patery (1852). Ten se v roce 1853 ujímá řízení továrny na průmyslovou výrobu uranových barev. Jáchymovská uranová továrna na výrobu uranových barev dostala v roce 1854 ocenění na průmyslové výstavě v Mnichově a v roce 1855 v Paříži. Na obou výstavách byl oceněn také chemik Patera (medaile ad personam). Začíná období těžby uranové rudy pro výrobu uranových barev. Cena uranové rudy stoupá za deset let dvanáctkrát. Roku 1862 dostávají uranové barvy z Jáchymova ocenění na průmyslové výstavě v Londýně, neboť jsou kvalitnější a mají dokonalejší barvy než stej-

Johann Porkert (*10. 5. 1828 – †28. 8. 1883) byl jáchymovským starostou v letech 1864–1879, a tedy i v době velkého požáru města

Báňský inženýr Josef Štěp

né výrobky anglické. V posledním čtvrtletí vyrábí továrna 3 000 až 5 000 kg uranových barev ročně. Ale nic netrvá věčně. Na sklonku století zájem o tyto barvy prudce klesá a Jáchymov stojí opět před problémem, co bude dál.

Jaroslav Ohec

Literatura:

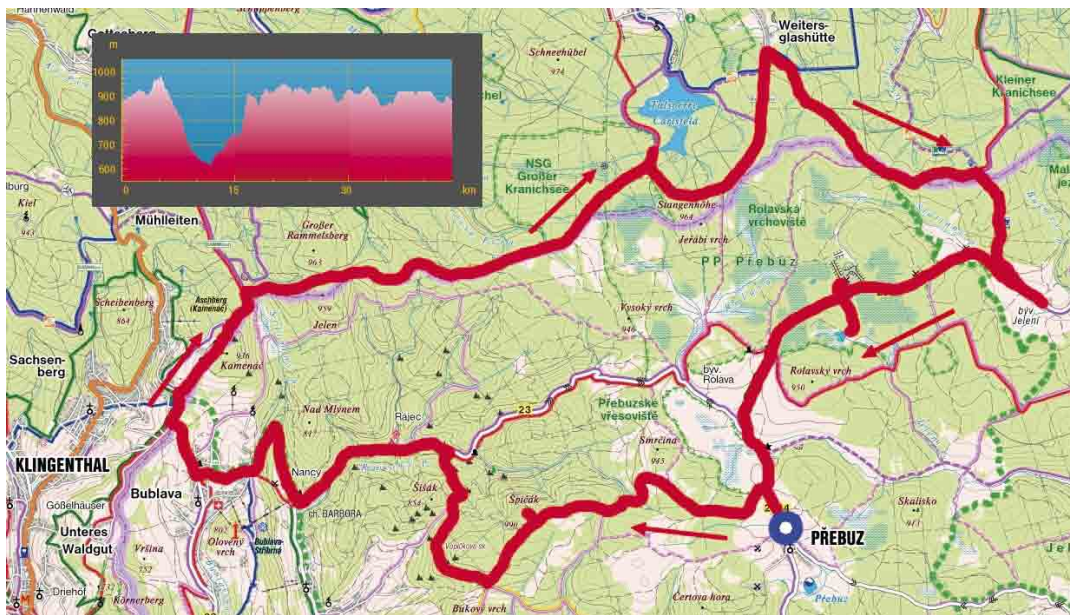
Suldotský, Horák: Kronika horního města Jáchymova a jeho hornictví, Studio 071, 2009

M. Vobecký: Chemické zpracování smolince v Jáchymově, Rozpravy Národního technického muzea 215, Praha 2011

Z Přebuze přes Špičák a Aschberg do Jelení Na kole po nejzápadnější koutě Krušných hor

V tipu na výlet vás tentokrát provedeme po nejzápadnější části Krušných hor, mnohým doposud neznámé, avšak s řadou krásných míst, na která stojí za to se vydat. A kdo jednou navštíví Přebuz, nedaleký Špičák či malebné Rájecké údolí, nepochybně se do této „oázy klidu“ Krušných hor bude vracet i v budoucnu.

Výlet zahájíme v Přebuzi u městského úřadu, kam se dopravíme cyklobusem z Nejdku či Kraslic, případně po vlastní ose. Před městským úřadem se na velké informační tabuli dozvíme vše podstatné o zdejší historii, spjaté s bohatými nalezišti cínové rudy dolované v okolí již ve 14. století. Kolem sochy sv. Jana Nepomuckého a restaurace Kovářská bouda se vydáme do mírného stoupání, lemovaného malebnými krušnohorskými staveními. Po necelém kilometru jízdy se dostaneme k místní meteorologické stanici, u které odbočíme po zelené turistické značce doleva. Po pravé straně se nám otevírají výhledy na přírodní park Přebuzské vřesoviště i nedaleký vrch Milíře (941 m),

Trasa výletu, v jehož cíli budete mít v nohách 44 km a nastoupáno 900 výškových metrů

Výhled na severní část Klingenthalu od hotelu Waldgut

Budova obecního úřadu v Bublavě

Přírodní park Přebuzské vřesoviště

Výhled na hřebeny Krušných hor z altánku u Špičáku (991 m)

Jedna z věží skalního města u Strážné

na jehož severním úbočí leží hranice NPR Rolavská vrchoviště.

Zhruba po 2 km jízdy nenáročným terénem začíná cesta znatelně klesat – ve sjezdu projíždíme rovně rozcestím dále po zelené turistické značce, jež zanedlouho odbočuje ze zpevněné cesty doprava na o podstatně

hůře sjízdnu lesní cestu. Po vystoupení na nejvyšší horu Sokolovska – Špičák (991 m) je dřina v náročném terénu zapomenuta – otevírají se tu překrásné výhledy na nejzápadnější hřebeny Krušných hor i Rájecké údolí, kterými se můžeme kochat při odpočinku v altánku umístě-

ném v bezprostřední blízkosti vrcholové skalky.

Čeká nás ještě pořádný kus cesty, a tak se po zápisu do vrcholové knihy raději vydáme k sestupu do Rájeckého údolí. V první části klesání vedoucího po kamenité cestě se při sjezdu na kole vyplatí zvýšená opatr-

nost, od Fischerovy studánky už ale opět pokračujeme po pohodlném asfaltovém povrchu až do Rájeckého údolí. Na jednom z rozcestí, které míjíme, se z menší informační tabule dozvídáme základní informace o místních turistických cílech včetně nedalekého skalního města, k němuž se vzápětí dostáváme. Žulová skaliska se skalními věžemi dosahujícími výšky až 20 m, skýtající mnoho zajímavých lezeckých cest, se rozprostírají ve svažitém zalesněném terénu severovýchodního úbočí hory Šišák (855 m) a výšlap mezi nimi je příjemným zpestřením cyklistické části výletu.

Po sjezdu do Rájeckého údolí, známého výskytem velkých památných stromů i žulovými balvany s vytesanými podobiznami Beethovena a Schillera, se po cyklotrase č. 23 vydáme do Bublavy. Sympatická krušnohorská obec, jejíž historie sahá do počátku 17. století, je ideálním místem pro odpočinek a načerpání sil v některé z místních restaurací.

Od pomníku obětem fašismu, který se nachází nedaleko budovy bublavského obecního úřadu, připomínající svým rázem horské chaty na hřebenech Vysokých Tater, pokračujeme po cyklotrase ke státní hranici a odsud dále doprava k hotelu Waldgut. Ze silnice se otevírá krásný výhled do údolí, v němž se rozprostírá severní část příhraničního městečka Klingenthal. Za ním se z lesů tyčí jeden z nejmodernějších skokanských můstků v Evropě – Vogtland Arena.

K vrcholu Aschbergu (936 m) – naší další zastávce – se můžeme dostat buď po silnici, nebo po turistické cestě (červená, modrá) podél státní hranice. Druhá varianta se strmými stoupáními je vhodná spíše pro pěší, ale s dostatečně lehkými převody ji zvládnou i fyzicky zdatní cyklisté. Výhled z Aschbergu je při příznivém počasí vskutku velkolepý, a pokud najdete v kapse či peněžence eurovou minci, jež vám otevře „bránu“

tamní rozhledny, můžete se z něj těšit o dalších 32 metrů a 154 schodů výše. Kromě zmíněné rozhledny se na Aschbergu nachází také oblíbená mládežnická ubytovna s dlouholetou tradicí.

Z rozhledny zamíříme po červené turistické značce na příhraniční cyklotrasu Kammtour, na kterou se napojíme po zhruba 500 m (odbočka doprava z kopce ve směru na Carlsfeld), nedaleko za lesní naučnou trasou „Zahrada plná zážitků z přírody“. Pokud nás tlačí čas, pokračujeme po Kammtour zhruba 12 km až na hraniční přechod u Jelení. V opačném případě se můžeme během trasy zastavit na některém z odpočinkových míst, odbočit pár set metrů k nejvýše položené krušnohorské vodní nádrži Carlsfeld nebo u některé z informačních tabulí načerpat znalosti o okolí – například o přírodní rezervaci Velké Jeřábí jezero, kterou naše trasa na německé straně hranice protíná.

U hraničního přechodu Jelení odbočíme z trasy Kammtour doprava na Karlovu stezku (Aue – Karlovy Vary), po které se po necelých 2 km dostaneme do bývalé obce Jelení. Cestu lemují informační tabule Karlovy naučné stezky, ze kterých se dozvíme například o historii pašo-

vání v Krušných horách, lesích, fauně či geologii zdejší oblasti. K oddechu v Jelení láká jak pamětní místo, připomínající zdejší katolický kostel sv. Antonína z Padovy, citlivě zapadající do okolní krušnohorské krajiny, tak i zdejší restaurace – oblíbený cíl mnoha cyklistů a v zimě lyžařů.

Z Jelení se vydáme po hlavní krušnohorské cyklotrase č. 23, kde nám až k hranici lesa cestu zpestřují výhledy do údolí říčky Černá voda. Hned zkraje lesa vstupujeme na území NPR Rolavská vrchoviště, jedinečné svými zachovalými horskými rašeliništi a podmáčenými smrčínami s jejich typickou flórou a faunou. Přibližně v polovině trasy mezi bývalými obcemi Jelení a Rolava se v lesích nedaleko silnice skrývá volně přístupné torzo úpravny cínové rudy, kde koncem 2. světové války pracovala nejen řada místních obyvatel, ale také váleční zajatci, zejména Rusové a Francouzi. Zvláštní pocity, jež toto tajemstvím opředené místo v návštěvnických vyvolává, kompenzuje zastavení u Rolavského rybníka obklopeného nedotčenou přírodou, které tak před návratem do Přebuze vytváří symbolickou tečku za dnešním výletem.

Eva Nduwimana

Rozhledna na Aschbergu

Památník na místě bývalého kostela sv. Antonína z Padovy v Jelení

Rolavský rybník v NPR Rolavská vrchoviště

Mezinárodní umělecké sympozium v Horní Blatné

Horní Blatná pohledem karlovarského malíře Eduarda Milky

Vernisáž v sále hotelu Modrá hvězda

V posledním srpnovém týdnu proběhlo v Horní Blatné mezinárodní umělecké sympozium Milíře 2015. Letošního tvůrčího setkání se zúčastnilo jedenáct výtvarníků, z toho šest českých a pět německých, ve složení deset malířů a jeden sochař. Umělci se pravidelně scházejí při letní tvorbě již od roku 1991. Akce sice nese jméno pohraniční vesnice Milíře na Tachovsku, ale místa setkání se střídají jak na české, tak i na německé straně. Mottem letošního ročníku byla pocta Jindřichu Konečnému s tematickým zaměřením k místu jeho působení v Horní Blatné a okolí.

Setkání umělců uzavřela v pátek 28. srpna odpoledne vernisáž výstavy výtvarných děl v sále hotelu Modrá hvězda, kterou před více než padesátkou návštěvníků uváděl ředitel Galerie umění v Karlových Varech Jan Samec.

K vidění byly obrazy inspirované motivy Horní Blatné a okolní

přírody od reálných pohledů až po stylizovanou abstrakci. Z uvedeného rámce vybočovaly zvětšeniny fotografií z hornoblatenského hřbitova malířsky pojeté v abstrahujících plochách tak, aby symbolizovaly polozapomenuté postavy místní historie od Hansjürgena Gartnera.

Lev Havlíček vzpomíná

Památkou na návštěvy sochaře Albrechta Volka zatím zůstává pískovcový reliéf s motivy hornoblatenského městského znaku (2014) a hlava Lesního skřeta (2005) vedoucí kašně v parku. Příjemné odpoledne a prohlídku vystavených děl doprovázela hudební skupina Primitivové neznámé kultury.

Nezapomnělo se ani na Jindru Konečného při vyprávění o společně prožitých dobách na lesních brigádách v předrevolučním čase v podání Lva Havlíčka.

Celou akci organizovala Krajská umělecká asociace Karlovy Vary s podporou spolku obcí Bystřice.

Jiří Kupilík

Primitivové neznámé kultury

Horká pouť v Horní Blatné

Na takové horko 8. srpna si nevzpomínali ani ti nejstarší hornoblatenští pamětníci. Ještěže milosrdný stín starých kaštanů a lip na náměstí u kostela a dostatek chladivých tekutin zpříjemňoval dospělým návštěvníkům posezení na lavičkách v parku. Kdo měl zájem, mohl si vybrat u několika stánků z tvorby krajkářek, řezbářských kousků Jiřího Laina, drobností z obecního blešího trhu či bazárku a dalších pouťových atrakcí. Dětem úmorné teplo evi-

dentně nevadilo a s plnou vervou se zapojily do připraveného soutěžního odpoledne. Celé sobotní pouťové veselí vytrvale a vtipně konferoval známý „hornoblatenský Leoš Mareš“ Jirka Dýma. A kdo vydržel až do večera, mohl si do pozdních nočních hodin vychutnat hudební produkci s diskotékou. Vše uzavřel církevní obřad v neděli odpoledne v kostele patrona Horní Blatné sv. Vavřince.

Jiří Kupilík

U stánků

V Krušných horách na dávno odlesněných pasekách a proslulých stráních bývaly borůvky již koncem června. Borůvková pouť v Rudném a Vysoké Peci je vždy začátkem července. Ovocné knedlíky bývaly v létě hodně oblíbeným jídlem nejen dětí na prázdninách u babičky. Stačí kousek těsta, vhodné ovoce, trochu zručnosti a pochoutka je hotová. Prvním ovocem, které v horkém létě roku 2015 dozrálo v nadmořské výšce 720 m n.m., byly třešně (byly zralé už 15. června). Následovaly borůvky a potom dozrávají jahody... Někdo má rád knedlíky z kynutého těsta, jiný z bramborového, tvarohového či mnoha dalších druhů těst. Na knedlicích, jež jsme pro vás vybrali, si určitě pochutnáte. Uvedené množství surovin je na tři porce.

Suroviny:

250 g měkkého tvarohu, 250 g hrubé mouky, 250 g uvařených brambor (oloupaných), 1 vejce, ovoce vhodné na plnění knedlíků (jahody, borůvky, meruň-

ky, švestky apod.), sůl, voda na uvaření knedlíků

Na posypání: strouhaný tvaroh, moučkový cukr, mletý mák, opražená strouhanka, skořice, kakao

Postup:

Uvařené a oloupané brambory nastrouháme na jemném struhadle, přidáme tvaroh, vejce, sůl a dobře promícháme, nakonec přidáme mouku a vypracujeme hladké těsto. Z těsta vyválíme váleček o průměru 6 cm, který nakrájíme na plátky silné 15 mm. Každý plátek pak plníme vybraným ovocem a vytvarujeme kulatý knedlík, který ještě lehce obalíme v trošce hrubé mouky.

Knedlíky vložíme do vroucí osolené vody a zvolna vaříme (krátce po zavaření je opatrně zamícháme, aby se nepřichytily ke dnu). Doba vaření knedlíků je různá – podle velikosti. Když knedlíky vyplavou na hladinu, zamícháme je vařečkou a ještě chvíli povaříme (můžeme provést i zkoušku, nejprve vyndáme jen jeden knedlík, který rozkrojíme a zkontrolujeme, zda je uvnitř

uvařený). Pak knedlíky vyndáme a ihned podáváme posypané třešňami s moučkovým cukrem nebo tím, co máme rádi. Polijeme rozpuštěným máslem, můžeme také doplnit kysanou smetanou či strouhaným tvarohem.

Máte-li chuť právě na ty první zmíněné borůvky, tak na hřebe-

nech hor jsou krásné borůvky zralé právě teď, můžete si je ještě natrhat nyní v září. Za tým projektu Kulinařské zážitky v Krušnohoří z SOŠ a SOU Nejdek vám přejeme kulinařský úspěch a pochutnání!

Kateřina Budínová

a Josef Dvořáček

foto: Kateřina Budínová

Noc plná rocku v Potůčkách

Letní festivalová noc plná rocku, heavy metalu, kapelníků a „pekelníků“ se konala v sobotu 22. srpna v Potůčkách. Vstupné činilo pouhých 190 Kč, vystoupilo sedm kapel a sešlo se přibližně 250 lidí.

Koncert zahájila kapela Chiomara z Karlových Varů. Kluci zapívali hity jako Země tří sluncí, Stíny na stěnách, Vlak do pekla (videoklip se natáčel v Hornickém muzeu v Krásné), Bludiště,

Divoká řeka, Mor, Pavoučí síť... I když kapela zahajovala festival ve tři odpoledne a v sále bylo jen pár návštěvníků, mně osobně se líbila asi nejvíc. Jejich texty byly o historii, byly chytré, poučné a byl to heavy trash metal.

Jako další kapela vystoupila ostrovská rocková Wanwet, pak zahráli parádně Perseus z Olomouce, Soustrast z Prahy, Root z Brna, Törr z Prahy, sokolovští Ordos. Koncert skončil asi v půl druhé ráno, ovšem lidé se bavili až do svítání.

Další hudební akce v sále staré dobré slévárny v obci Potůčky se bude konat v sobotu 26. září pod názvem Irský večer. Všichni, kdo mají rádi tóny irské, keltské,

Chiomara

ale i jiné pohodové hudby, jsou srdečně zváni. Letos vystoupí skupiny Poutín (Plzeň), Jelen a Kateřina Tichá (Praha), Cheers (Plzeň). Je tedy opravdu na co se těšit! Vstupné činí 100 Kč (děti do 15 let zdarma).

Michaela Rauchová

Karlův krok na Božím Daru je úspěšně v cíli

Letošní Karlův krok, jenž odstartoval v sobotu 29. srpna již podvanácté, se opravdu povedl. Organizátoři byli skvěle připraveni, startovní listina plná spokojených a usměvavých sportovců, doprovodný program příjemně plynul slunečným dnem.

Akce v rámci projektu Krok ke zdraví poslední prázdninové soboty nabídla kromě pochodu nordic walking také preventivní poradnu Nemocnice Ostrov. Nutriční specialista neměla čas si ani odychnout. Stejně na tom byl také karlovarský malíř Jan Samec. Jeho malířský ateliér byl neustále plný malířů a 50 pláten bylo pomalováno beze zbytku.

K tanečnímu pohybu vyzval na pódiu ve dvanáct hodin taneční pár

Jan Onder a Lucka Hunčárová a děti jejich vystoupení opravdu bavilo. Zájem o fotku s Honzou a s Luckou byl velký. K dobré pohodě zahráli a zapívali Taxmeni. Klukům to opravdu ladilo a božidarské náměstí se pěkně zaplnilo nejen „severskými chodci“, malými tanečníky a malíři, ale též návštěvníky horského městečka.

Karlův krok letos nepřinesl jen pohyb a zábavu, ale dokonce i pomáhal. Startovné registrovaných účastníků pochodu bylo určeno Nadačnímu fondu Restart, který pomáhá chronicky nemocným pacientům vracet se do běžného života. Pořadatelé předali ještě před vyhlášením vítězů manažerce fondu šek v hodnotě 15 tisíc Kč. Velký dík za vydařený den patří všem dobře naladěným sportovcům a ná-

vštěvníkům a partnerům za podporu. Ani bez jedné skupiny by Karlův krok neměl šanci na úspěch.

Výsledky a především bohatá

fotogalerie jsou na webových stránkách www.krokkezdravi.com.

text: **Ivana Dobišová**

foto: **Jan Šimeček**

V areálu Novako změřily děti síly ve sportovním víceboji

V sobotu 15. srpna proběhla ve sportovním areálu Novako na Božím Daru v pořadí již třetí letní akce pro děti. Všechny předchozí akce se nejen setkaly s pozitivním hodnocením, ale i přízní počasí a nejinak tomu bylo i tentokrát, kdy se zde konal „Netradiční sportovní víceboj“. Děti měly možnost otestovat své dovednosti v disciplínách, jako jsou hod na přesnost, skok do výšky, chytání míče, rychlostní a obratnostní slalom nebo orientační běh.

Všichni soutěžící se snažili podat co nejlepší výkon, ať už měřený

v centimetrech, bodech, počtu nebo vteřinách. Zapálení většiny dětí bylo obrovské, a tudíž nebyla nouze o nervozitu, krásné sportovní zážitky nebo i malá zklamání. Nakonec všichni zúčastnění absolvovali disciplíny zdárně a ti nejlepší byli po zhruba 2,5 hodinách snažení náležitě odměněni. Startovní pole bylo rozděleno do dvou kategorií, v nichž byli vyhlášeni vždy tři nejlepší závodníci, i když drobnou odměnu si nakonec odnesl každý.

Letošní program pro děti v areálu Novako uzavřelo 5. září putování po stopách roztomilého, avšak

velmi plachého tvora – Kartebuňka. Po cestě měly děti za úkol poznat stopy Kartebuňkových lesních přátel, kteří tak jako on obývají malebná zákoutí Krušných hor.

V sobotu 19. září se areál Nova-

ko stane dějištěm 2. ročníku Božího běhu s vloženým mistrovstvím světa v běhu s kočárkem. Všichni jste srdečně zváni.

text: **Ondřej Pařík**

foto: **Pavlaína Rakovcová**

Pro letošní léto by mohl někdo zvolat buď pochváleno, další by mohl oponovat, ještě že je pryč, mohli jsme uschnout, horkem zahynout a další se bude po česku uculovat. Ale vždyť to znáte, každý si najde to své, kam by se podle svých možností zařadil a jak to prožil. Každopádně je třeba konstatovat, že prázdniny jsou pryč, dny se zkracují, noci prodlužují a na vše nám zůstanou jen vzpomínky, pro někoho špatné, někdo si najde to lepší.

A tak mi dovoluť ohlédnutí přes trochu čísel. Jen chci připomenout jednu skutečnost, že i měření a záznamy občas narazí na limity. U letošního léta lze říct obecně, že některé hodnoty nešly vlastně s ničím podobným srovnat, byly naměřeny poprvé.

Čím bylo toto období zajímavé?

O letošních prázdninách bylo zaznamenáno na stanici v Šindelové 15 tropických dnů (dnů nad +30 °C). Podle tohoto byl letošek velmi teplý a tropických dní bylo nejvíce – dokonce 7. srpna bylo naměřeno 35,6 °C. Zajímavostí však je, že 11. srpna byla zaznamenána zatím nejnižší vlhkost vzduchu za dobu měření (15 %). Od 5. do 13. srpna byla několikrát po sobě hodnota UV-indexu 8,2 a stavu ozonu o 21 % nižší oproti průměru. K tomu několik dní s troposférickým ozonem i mimo zasta-

Usychající tráva i první bříza

vené oblasti a výsledkem bylo klima srovnatelné se Sicílií. Tyto hodnoty jsem naměřil vůbec poprvé včetně nejdelšího období s tolika tropickými dny po sobě (od 5. do 14. srpna šlo o devět dní, navíc beze srážek).

Jinak do 4. srpna bylo období srážkově sice o pětinu slabší, ovšem nedosahovalo suchých roků 2003–2005, kdy činil deficit srážek až 300 mm/m² (letos dosahoval 225 mm/m²). Je třeba dodat, že ve výše zmíněném období letošního léta byly obrovské odpary vody umocněné výše zmíněnými hodnotami, které připravovaly půdu i vegetaci o desítky litrů vláhy. Proto se povrchové sucho velmi rychle projevilo i na vegetaci, jež měla mělké kořeny. Navíc zdejší horská půda je více písčité, o vodu přichází rychleji.

Vrtulník a pozemní tankování vaku při hašení Strmého vrchu v obci Šindelová (914 m n. m.)

Pokud by tento stav trval déle než 10 dnů, byly by následky fatální. Naštěstí vše rychle skončilo – v krátkém období od 14. do 18. srpna spadlo necelých 60 mm srážek na m² a povrchově se vše vrátilo do normálu i proto, že teploty spadly z 32 na 14 °C. Přineslo to i pozitiva, obnovil se růst hub, borůvky sebrané okolo 17. srpna byly sladší stejně jako dozrávající zahradní plody jako rybíz a angrešt.

Zmíním se o poměrně opomíjené skutečnosti, že právě v těchto velmi horkých dnech klesla aktivita klíšťat ze 7. stupně aktivity na stupeň 2 až 3 (stupeň 10 je maximum). Klíšťata mají raději chladnější a vlhčí počasí, a toto bylo přímo opačné.

Nelze přehlédnout, že se letos podařilo všem sklídit seno, a to

bez velkých nákladů. Pochopitelně negativ však byla celá řada. Velmi nepříjemné byla přemnožení některých druhů hmyzu, hlavně vos. Vosy jsou agresivnější a jejich počet překračuje normál o 25 procent.

V tyto dny je již patrný horský podzim. Nejmarkantnější je úbytek slunečních hodin a den se začíná rychle krátit. Čeká nás teplotně slabší nadprůměrný podzim, srážkově stále o něco chudší, než je běžný normál. Věřím i ve vcelku dobrou houbařskou sezonu.

Užijte si ještě nějakou tu vyjížďku na kole, najdete tolik hub, co si přejete, a vychutnejte si sluneční svit právě před obdobím slunečního pustu.

**krásný podzim vám všem
přeje váš větropravec
Ruda Kovařík ze Šindelové**

Otec doprovází studentku ke státnicím na hornoblatenské univerzitě

Krušnohorské vinobraní 2015

Po výrazně studeném a popršeném létě přichází čas podzimní a s ním i tradiční krušnohorská oslava vína na sále hotelu Modrá hvězda v Horní Blatné. I přes nepřízeň počasí se urodilo, a to je stoprocentní důvod k vaší účasti. Neváhejte, podle důvěrných informací bude tento den projíždět Horní Blatnou vlak s uprchlíky do sousedního Německa. Pokud by se zde náhodou rozhodli zůstat, obsadí sál a budete mít smůlu.

Přijďte proto v sobotu 10. října včas a v hojném počtu a během zábavy se dozvíte mimo jiné i zajímavé informace z historie místní vinařské univerzity, poslední zastávky uprchlíka Jana Amose Komenského na cestě do Holandska.

Jiří Kupilík

BOŽÍ BĚH

2. ročník běhu Božidarským okolím a "mistrovství" světa v běhu s kočárkem

Termín: Sobota 19. září 2015

Místo konání: Boží Dar v Krušných horách

Start a cíl závodu: 11:00 od areálu Novako

Délka tratě: 1/3 maratónu (14 km) a Běh s kočárkem 5,5 km

Převýšení a profil: 213 a 72 m, profil mírně zvlněný

Povrch: šetrák, asfalt a tráva

Kategorie: Muži a ženy
Kočky (povinnost mít v kočárku dítě nebo závaží o hmotnosti 10 kg)

Startovné: 150 Kč pro všechny kategorie

Prezentace: 8:00 - 10:00 v areálu Novako, výdej startovních čísel

Přihlášky: Emaillem na adresu school@novako-ski.cz, uzávěrka 18. září 2015

Občerstvení: V areálu Novako (pro závodníky nápoj a něco na zub zdarma)

Parkování a zázemí: Areál Novako – parkoviště pro 80 aut, sociální zařízení
GPS: 50°24'42.073"N, 12°55'30.528"E

Vyhlášení výsledků: V 13:00 hod. v areálu Novako,
Výsledky později na www.novako-ski.cz

NOVAKO

KOŘEN PRALINES

NOVAKO

BOŽÍ DAR

SCHOOL

Ředitel závodu: Jan Novák, Hlavní rozhodčí: Ondřej Pařík, Ředitel tratí: Petr Novák
Novako-ski, s.r.o., school@novako-ski.cz, Tel: 773 625 402

29. 8. 2015

KARLŮV KROK

Nordic Walking (trati 5,15 km) pro všechny s mottem „Krok ke zdraví“ s bohatým doprovodným programem pro malé a velké - škola malování, taneční školička Honzy Ondera, koncert country skupiny Taxmeni, a další.
www.krokkezdravi.com

5. 9. 2015

PO STOPÁCH KARTEBUŇKA

Vydej se po stopách tajemného lesního tvora a poznej lépe všechny jeho kamarády. A dozvíš se něco nového z jeho života.
www.novako-ski.cz

NOVAKO

19. 9. 2015

BOŽÍ BĚH A MISTROVSTVÍ SVĚTA V BĚHU S KOČÁRKEM

2. ročník běhu malebným božidarským okolím. Proběhněte se nenáročným terénem nebo se staňte „mistry“ světa v běhu s kočárkem.
www.novako-ski.cz

NOVAKO

30. 10. 2015

HON NA DUCHA PRDUCHA

Na Božím Daru řádí duch - pojďme ho chytit! Sraz v 19:00 hodin u nejvyššího stromu na božidarském náměstí.
www.novako-ski.cz

NOVAKO

31. 10. 2015

HALLOWEENSKÝ KARNEVAL

Penzion Daniela, Boží Dar - od 16:00 hodin
Odpoledne plně soutěží a her.
Večerní strašidelná halloweenská stezka odvahy.
www.penziondaniela.eu

kalendář podzimních akcí

více informací naleznete na www.bozidar.cz

KADEŘNICTVÍ

(dámské, pánské, dětské, česání na svatby a plesy)

PERNINK, Střední 77, 1. PATRO (budova zdravotního střediska)

Tel.: 723 544 846
aperinova83@gmail.com
Alena Peřinová

Do konce ZÁŘÍ – na objednání

ÚT: 15:00–18:00

ČT: 9:00–18:00

Od 6. ŘÍJNA – stálá provozní doba

ÚT: 10:00–18:00

ST: 10:00–13:00

ČT: 10:00–15:00

SO: 1x do měsíce na objednání

**objednávky možné po předchozí domluvě
i mimo provozní dobu**

!!!NOVĚ: stříhání horkými nůžkami!!!

AQUA
CENTRUM
AGRICOLA

JÁCHYMOV

SPORT & RELAX & WELLNESS

Moderní centrum vodních radovánek v srdci Krušných hor
Vás zve k návštěvě.

krytý bazén 25 m dětský bazének s vodopádem Kneippův chodník tobogán finská sauna, infrasauna a parní box whirlpool	letní terasa s lehátky wellness procedury suché uhlíkové a radonové koupele relaxační masáže parafínové zábaly rybičky Garra Rufa	skupinové lekce Aquafitness /na objednávku/ solná jeskyně kryokabina fitness a solárium kadeřnictví kavárna

LÁZEŇSKÉ CENTRUM AGRICOLA
T. G. Masaryka 415, 362 51 Jáchymov
tel.: +420 353 836 000
e-mail: agricola@laznejachymov.cz
www.aquajachymov.cz

www.laznejachymov.cz

LÉČEBNÉ LÁZNĚ
JÁCHYMOV

Krušnohorská Apatyka

*...to nejlepší z našich
Krušných hor.*

Bylinné
oleje
masti
tinkture
čaje
specialitky
poradenství
e-shop
herbář

Naleznete cestu zpátky
k přírodním zdrojům
bez chemie a jiných
podpůrných prostředků

- 100% přírodní produkty
- Natura Krušných hor
- Ruční domácí výroba
- Ruční sběr bylin
- Regionální produkt

www.krusnohorskaapatyka.cz

LESY JÁCHYMOV PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

SPRÁVA LESŮ MĚSTA JÁCHYMOVA

MYSLIVOST

- ♦ poplatkový lov jelení zvěře

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA

- ♦ certifikované stavební řezivo
- ♦ paletové přílezy
- ♦ řezání střešních krovů na zakázku
do délky 10,5 m
- ♦ pořez na zakázku

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211**, fax: **353 811 221**

STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

HORSKÝ STATEK ABERTAMY s. r. o.

vás zve k nákupu vlastních farmářských
produktů a výrobků do prodejny
v Abertamech, Farní 28

Nabízíme
sýry z ovčího, koziho a kravského mléka,
mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako
regionální potravina a biopotravina roku,
lahvové vysokotučné
kravské mléko, máslo
a také čerstvé hovězí,
vepřové a jehněčí maso
z vlastního chovu.

Otevírací doba: pátek 8–17, sobota 8–17, neděle 10–17
Tel: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

OČNÍ OPTIKA

Marketa Tomková

pondělí až pátek
08:00 - 17:00

Sokolovská 1621
356 01 Sokolov

tel.: 352 669 406

u nás si vyberete...

www.optika-tomkova.webnode.cz

apartmány
ENGADIN
BOŽÍ DAR

APARTMÁNY NA BOŽÍM DARU
BOŽÍ MÍSTO PRO SPORTOVCE

PRVOTŘÍDNÍ ZÁZEMÍ PRO KVALITNÍ TRÉNINK

- pro jednotlivce i velké týmy
- profesionály i rekreační sportovce
- trénink a relaxace ve vysoké nadmořské výšce

CYKLISTIKA • BĚŽECKÉ LYŽOVÁNÍ • BĚH

RELAXACE • REGENERACE

HORSKÁ CYKLISTIKA • SKIALPY • SJEZDOVÉ LYŽOVÁNÍ

Mauritius
CAFÉ & BAR

ABERTAMY
směr
richtung **HŘEBEČNÁ**

+420 606 103 703

www.cafe-mauritius.cz

VYMĚŇTE BRÝLE

DIOPTRICKÉ **ZA SLUNEČNÍ**

K laserové operaci očí luxusní sluneční brýle ZDARMA.

- Odstranění dioptrií laserem
- Operace šedého zákalu femtosekundovým laserem
- Operace zeleného zákalu
- Implantace nitroočních čoček
- Léčba sítnice
- Operace rohovky
- Estetické oční zákroky

**VŠECHNY
OČNÍ OPERACE
NYNÍ
I NA SPLÁTKY!**

telefon: 733 594 993
www.ocnimpc.cz
www.facebook.com/ocnimpc

OČNÍ KLINIKA NEMOS

Občanské sdružení Abertamy
Bürgerverein Abertam

Výstava Abertamské rukavičkářství
Ausstellung Aberthamer Handschuhmacherei

4.7.2015	25.7.2015
8.8.2015	22.8.2015
5.9.2015	19.9.2015
3.10.2015	24.10.2015
7.11.2015	21.11.2015
12.12.2015	27.12.2015

13:00 - 17:00

Ukázky výroby rukavic
Handshuherzeugungsvorführungen

Městský úřad Abertamy / Gemeindeamt Abertam
Skupiny i mimo otevírací hodiny po předchozí dohodě na:
Gruppen auch ausserhalb der Öffnungszeiten
nach vorheriger Absprache unter:
728 550 146, rudalo@seznam.cz

Westsachsen-Laufcup +++ Klaus-Rill-Gedenklau
21. Offene Landesmeisterschaft Berglauf 2015

29. Fichtelberglauf Neudorf/Erzgebirge

Samstag, 3. Oktober 2015 - 11 Uhr

DER Lauf auf den höchsten Berg Sachsens.

550 Höhenmeter und 9,1 Kilometer, die einmalig sind!

Infos & Anmeldung:

www.fichtelberglauf.de

www.facebook.com/fichtelberglauf [@fichtelberglauf](https://twitter.com/fichtelberglauf)

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc
ŘÍJEN až BŘEZEN
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

Registrace MK ČR E 20467
Horní Blatná
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Takto vypadala účetní uzávěrka před 6000 lety.
To by dnes asi neprošlo.

Účetní a daňová kancelář Věry Malimánkové
Vám zpracuje účetnictví, daně a mzdy tak,
aby to prošlo!

Věra Malimánková
II. odboje 194, Horní Blatná
353 541 771; 728 479 709; vm@fias.cz

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POREZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 • M-723 331 711